

RUDAR

Celje - skladišče

D-Per
65/1984

5000013538, 1

COBISS o

OSREBNA KNJ. CELJE

GLASILO KOLEKTIVA RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA
FRANC LESKOŠEK-LUKA, TITOVO VELENJE

LETO XVIII.

ČETRTEK, 8. MAREC 1984

ŠTEVILKA 1

Za praznik žensk

Napol sem bil obljubil, da bom nekaj napisal za letošnji praznik žensk. Razpredal sem misli o vsebini. Mislil sem na danes. In veliko bi moral povedati za nazaj. O našem delu, veličastnem boju za osvoboditev in novi svet, zakaj iz njiju je zrasla naša sedanost, ki jo hvalimo in grajamo, ki si jo podajamo med generacijami. Kadarkoli je bilo hudo in kadarkoli je bilo treba zastaviti vse moči in sposobnosti, se nismo delili ne po spolu in ne po letih. In iz te resnice so nastajali programi in obljube za enakopravnost med spoloma - za emancipacijo.

Za nami je veliko dobrih rezultatov; za nami pa so ostale tudi neizpolnjene obljube. Vsaka od njih nam mora biti opomin. O materi, o ženskah bi morali govoriti vedno in z delom; z obnašanjem bi morali izkazovati pozitiven odnos posameznika in celotne družbe do tovarišic, ki jim le občasno izrekamo priznanje.

Ob nabiranju misli na vse to so nastali verzi, ki jih poklanjam vam, materam, dekletom. Naj bo vam to iskrena čestitka za praznik, naj bo to vabilo kolektivu k razmišljanju o novih poteh in o ljubezni do matere, ki ne more biti nikoli izpeta...

Hočem...

Pa sem hotela postati mati,
hotela sem, hotela sem
svoje življenje imeti
in ga dati
otroku,
svojemu detetu,
ki bi ga ljubila nadvse.

V njem bi čutila plamenečo kri,
v njem bi spoznala svoje otroštvo
in pomlad igrive mladosti.

In sem spoznala življenje v dvoje
in v troje.
Spoznala sem živeti za dva;
čutila sem mladost,
a čutila sem tudi vprašanja:
zakaj,
čemu,
kako,
bodo z menoj dobri ljudje,
ali bodo s prstom kazali
in s prsti šepetali
odgovore na moj pogum;
na hotenje in
čas, ki sem ga živela?

Zdaj sem ponosna.
Moje življenje je moč.
Moje življenje je tvoje.
Zate bom živela
in ob tebi bom srečna
in tebi bom MATI...

Stane Žula

Materam in ženam delavcev in vsem delavkam
v sestavljeni organizaciji REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje

ISKRENO ČESTITAMO ZA DAN ŽENSK - 8. MAREC

Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi sestavljene organizacije

Perspektive našega dolgoročnega razvoja

V 10. lanski številki "Skupščinskega delegata" skupščine občine Velenje je bila objavljena ocena razvojno-raziskovalne dejavnosti v naši občini. Rezultati te analize niso nič kaj rožnati. Nasprotno: stopnja razvitosti industrije v občini Velenje, ki jo kažejo, nas mora skrbeti.

Sicer pa se je ta analiza ukvarjala bolj z oceno razvitosti industrije v občini kot vzroki zanjo. Zato je prav, če poskušamo osvetliti, kateri vzroki so pripeljali do stanja razvitosti industrije v občini, kakršno je.

Vzrokov je gotovo več in so tako objektivne kot subjektivne narave. Eden izmed njih je brez dvoma zaostrena gospodarska situacija, ki je zajela naše gospodarstvo, saj nas težave v zvezi z njo vsak dan preveč zaposlujejo, da bi resneje razmišljali o dolgoročni razvojni politiki. Vendar obnašati se bi morali ravno nasprotno: zaradi teh težav bi nas poleg razvoja industrije v naši občini moral zanimati tudi industrijski razvoj v širšem družbenem prostoru. Zlasti zanimivi bi za nas morali biti panogi rudarstvo in kovinsko-predelovalna industrija, saj ti dve dejavnosti tudi v celotnem nacionalnem gospodarstvu veliko pomenita.

Ocenjene in z raziskavami potrjene zaloge premoga v naši občini, ki jih bo možno še izkoriščati v prihodnjih letih, nas ne bi smele toliko uspravati, da ne bi že danes resno razmišljali za deset, dvajset ali več let naprej, kajti za globalno preusmeritev nekega gospodarstva deset let praktično zelo malo pomeni.

Da danes - v prihodnje pa bo verjetno to še bolj veljalo - v neki panogi nekaj pomeniš, in to ne samo na ravni republike, moša imeti poleg sodobne opreme in organizacije tudi tradicijo.

Nujno je torej, da že danes poskušamo čim bolj začrtati, izbistriti usmeritve - jasno, na neki strokovni podlagi - ki nam bodo zagotavljale enakopravno in uspešno vključevanje v gospodarske in družbene tokove.

Vsaka gospodarska organizacija v prvi vrsti skrbi - ali vsaj naj bi skrbela - za svoj lastni razvoj. Vendar velikost in struktura naše sestavljene organizacije sta že takšni, da je njena pravilna razvojna usmeritev že širšega družbenega pomena, saj se uspešnost njenega razvoja kaže tudi v razvoju regije.

Žal pa je razvojno-raziskovalna dejavnost tudi na ravni občine zelo šibka, kljub močnemu industrijskemu zaledju, in popolnoma nepovezana. To najočitneje dokazuje tudi okoliščina, da je bila študija "Velenje 2 000", za katero je dala pobudo občinska raziskovalna skupnost, naročena pri raziskovalni organizaciji izven občine. Še huje pa je, da so sklepi te študije - katere izdelava tudi kasni - spričo te okoliščine bolj ali manj sami sebi namen in da so le redki, ki so to študijo sploh prebrali, kaj šele da bi jo uporabili za izhodišče razvojnega dela.

Za nas je zlasti pomembno - kar navaja tudi omenjena študija - da kovinska industrija poleg rudarstva prispeva najpomembnejši delež k narodnemu bruto dohodku v občini.

Torej bo treba kovinski industriji - ki je močno zastopana tudi v naši sestavljeni organizaciji - v bodoče namenjati veliko večjo pozornost.

Kajti sedaj se ravno v tej gospodarski panogi najbolj zrcali naša gospodarska zaostalost za razvitim svetom, in to ne samo v občini Velenje, ampak v celi Jugoslaviji.

O značilnostih naših težav v kovinski industriji, kot so tehnološki zaostanek, nakupovanje tuje tehnologije, znanja in opreme, odvisnost od tujih dobaviteljev opreme itd., se danes veliko govori in piše. Vendar za razumevanje vse te problematike bo verjetno dovolj že, če navedemo samo tehle nekaj zanimivih podatkov o stanju osnovnih sredstev v kovinski industriji Slovenije iz zbornika razprav na posvetovanju Avtomatizacija proizvodnje, ki so ga leta 1981 priredili v Ljubljani raziskovalna skupnost Slovenije, komite za kulturo in prosveto SR Slovenije in gospodarska zbornica SR Slovenije.

Vrednost osnovnih sredstev v kovinski industriji Slovenije se je najbolj povečala v obdobju 1977-1980, in sicer za 30%; natančneje: v obdobju '79/80, ko je indeks povečanja bil 141,2, in leto kasneje, ko je indeks povečanja bil 139,1.

V teh obdobjih je indeks povečanja menda močno presegel indeks povečanja v preostali slovenski industriji in rudarstvu. Vendar ta ocena je varljiva, saj je realno povečanje bilo vsaj za polovico manjše, ker pri navedenih indeksih niso upoštevani indeksi rasti cen.

Ti podatki so resda za precej daleč nazaj, vendar v zadnjih letih povečanje vrednosti osnovnih sredstev v tej slovenski industrijski panogi gotovo ni bilo večje, kvečjemu manjše.

Neugodna je tudi tehnična struktura - razmerje med vrednostjo gradbenih objektov in vrednostjo opreme. Nič boljše ni v

RUDAR - INFORMATOR, glasilo kolektiva sestavljene organizacije REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

- delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Ivan Krejan (RLV - J. mehanizacija) - namestnik Ivan Jelen (RLV - J. Škale), Anton Ribarič (RLV - DSSS) - namestnik Igor Jevšovar (RLV - J. Preloge), TE Šoštanj - Maks Lomšek (namestnica Zinka Moškon), ESO - Alojz Filipančič (namestnik Dragan Čelofiga), SIPAK - Roman Rebernik (namestnika začasno nima), EFE - Mile Maksimovič (namestnica Milena Gril), Avtoprevoznništvo in servisi - Vili Malovšek (namestnik Branko Kranjčec), Tiskarna - Silvo Pešak (namestnica Marija Boruta), Družbeni standard - Dragica Pohar (namestnik Jože Mirtič), Avtomatska obdelava podatkov - Irena Likar (namestnica Mira Uranc), Zavarovanje - Niko Pečovnik (namestnik Roman Golčar), DSSS SOZD - Branko Ledinek (namestnica Anica Pristovšek);
- delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Konstantin Kuzmin (DSSS SOZD - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS SOZD - glavni in tehnični urednik), Bojan Ograjenšek (DSSS SOZD - novinar reporter), Draga Lipuš (DSSS SOZD - novinar-ka lektorica), Vesna Kores (DSSS SOZD - tajnica in stavka glasila), Lojze Ojsteršek (DSSS SOZD - fotografske storitve), Miha Pevnik (DSSS SOZD - tajništvo samoupravnih organov SOZD), Irena Seme - Tirnanič (referentka za informiranje v TE Šoštanj) in predstavnik OK SZDL Titovo Velenje.

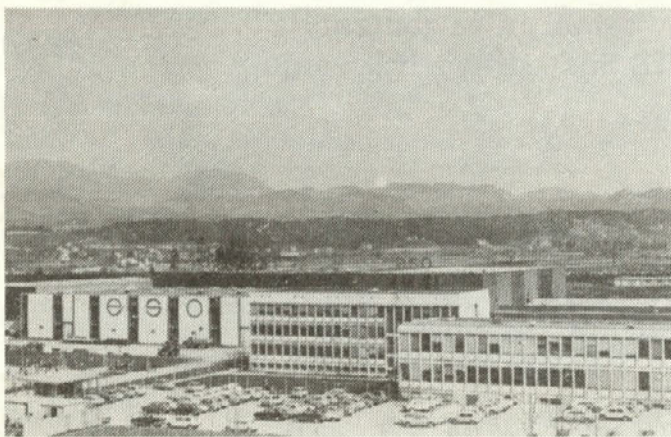
Predsednik uredniškega odbora: Ivan Krejan • Naslov uredništva: Titovo Velenje - Prešernova 10 (DSSS SOZD - telefon 851 100, interno 260 - soba 58 nad pošto Titovo Velenje)

Tiska DO Tiskarna REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje (Titovo Velenje - Celjska cesta, telefon 850 566 ali 851 630) • Glasilo prejema vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada 6 500 izvodov

kovinski industriji Slovenije z njeno tehnično opremljenostjo - razmerjem med vrednostjo opreme in s številom zaposlenih delavcev v njej. Nadaljnja njena značilnost je tudi, da je njena opremljenost na splošno slabša od opremljenosti preostale slovenske industrije in rudarstva. Najbolj neugodno se to kaže pri kovinskih konstrukcijah. Odpisanost vseh osnovnih sredstev (52 %) in opreme (70 %) v celotni slovenski industriji je tudi velika, večja kot v celotni jugoslovanski industriji - zlasti opreme, in to še posebno v slovenski kovinsko-predelovalni industriji (80 %) in v strojogradnji (78 %).

Počasno obnavljanje in počasna rast realne vrednosti osnovnih sredstev, neugoden koeficient tehnične opremljenosti in tehnične strukture osnovnih sredstev, visoka stopnja odpisanosti, zaostrena kreditna politika pri investiranju in omejevanje uvoza opreme - vse to kaže na zelo neugodna gibanja, na kaj slabo perspektivo naše kovinske industrije. Zatorej pozivi k opiranju na naše lastne sile, materialne možnosti in vire ne bi smeli izzveneti v prazno, temveč v praktičnem ravnanju, konkretnih ukrepih.

Kovinska industrija Slovenije je stara industrija, z obrabljeno opremo, ki jo moramo v prihodnosti modernizirati, da bi še ujeli korak z rastjo produktivnosti drugod v svetu. Preusmeri-

Kovinski industriji - ki je močno zastopana tudi v naši sestavljeni organizaciji - bo v bodoče treba namenjati veliko večjo pozornost.

ti jo moramo v proizvodnjo izdelkov, ki bodo vsebovali veliko umskega dela in znanja ter čimmanj porabljene energije in materiala.

Kakšna bi torej naj bila smer razvoja v naši kovinski industriji?

V bodoče bo moralo biti težišče razvojnih in proizvodnih usmeritev strojogradnje v povečevanju investicij v opremo za proizvodnjo energetskih strojev in naprav, za proizvodnjo procesne opreme, za proizvodnjo preoblikovalnih in obdelovalnih strojev, gradbenih strojev ter za proizvodnjo sestavnih in nadomestnih delov za vso to opremo.

Takoj pa bi morali začeti s posodobitvijo sedanjih proizvodnih zmogljivosti v celi naši kovinski industriji; to je z uvajanjem avtomatizacije in novih proizvodno-tehničnih organizacijskih oblik v njej.

Če se ozremo v razviti svet in pogledamo, kakšen je bil v njem potek razvoja kovinske industrije, vidimo, da je bil glavni podarek na avtomatizaciji in kibernetizaciji in da je to dvoje omogočilo nesluten razvoj mikroelektronike. Seveda je vse to povzročilo tudi velike družbene spremembe, posebno v struk-

turi delavcev in razmerju med zaposlenim in nezaposlenim prebivalstvom.

Vendar spričo tega, da smo v preteklosti vedno nekako poskušali slediti tehničnemu razvoju v razvitem svetu - žal z zaostankom za kakšnih deset do dvajset let - se bodo morale prej ali slej tudi pri nas ustvariti razmere za tretjo industrijsko revolucijo.

Danes so povsem jasni principi, ki bi nas pripeljali na to pot. Ta principa sta dva:

1. inovacija - prenova proizvodne tehnologije z uvajanjem prožne avtomatizacije,
2. taka inovacija proizvodov, da bo njihova izdelava terjala vedno manj fizičnega dela, materiala in energije.

Nekoliko natančneje povedano, to pomeni: uvajanje numerično vodenih strojev - od najenostavnejših pa tja do robotov in celo do "inteligentnih" računalniško krmiljenih obdelovalnih sistemov.

V razvitem svetu ugotavljajo, da bo v letu 1985 že 50 odstotkov vseh obdelovalnih strojev numerično krmiljenih.

Niso pa tako korenite spremembe nujne samo pri neposredni fizični proizvodnji. Morebiti še bolj korenite inovacije terja priprava proizvodnje; na primer uvajanje konstruiranja z računalnikom, izgradnja baz podatkov za planiranje, vodenje, odločanje, operativno pripravo proizvodnje, itd.

Inovacija proizvodov in proizvodne tehnologije torej nujno terja tudi inovacijo metod vodenja in organizacije proizvodnih sistemov. Osnova vsemu temu pa je elektronski računalnik oziroma uporaba mikroprocesorske tehnike.

Zavedati pa se je treba, da ni možno uvesti takšne sodobne proizvodnje kar čez noč. Ne samo, da je to povezano z velikimi investicijami - vzgajati je treba tudi nove kadre, in kar je včasih še veliko težje: spopadati se je treba z zastarelo miselnostjo ljudi. Premalo je samo nabaviti moderne stroje in opremo - obojemu je treba ustrezno prilagoditi tudi organizacijo in način dela.

Za sklep torej lahko zapišemo: prizadevati si moramo za čim večjo posodobitev sedanje proizvodnje, hkrati pa skrbeti za brez pogojno uvajanje in dopolnjevanje perspektivnih proizvodnih programov.

Razvojno-tehnično področje
skupnih služb SOZD REK
Franc Leskošek-Luka

Peter KLEMENŠEK,
diplomirani inženir strojništva

Z dveh zborov delavcev
v našem kombinatu za
odločanje o sprejetju
zaključnega računa 1983

Z zbora dela delavcev TOZD RLV-Jama Škale

V četrtek, 23. februarja, so se delavci dopoldanske delovne izmene temeljne organizacije RLV Jama Škale uro pred koncem delovnega časa zbrali v učilnici svoje temeljne organizacije. Na zboru so obravnavali in sprejeli zaključni račun dela in poslovanja svoje temeljne organizacije v letu 1983, poleg tega pa delovni in finančni načrt za leto 1984.

Jama Škale je bila v letu 1983 po številu zaposlenih delavcev četrta OZD RLV (zaposlovala je povprečno 526 delavcev), po

količini odkopanega premoga pa je med jamskimi proizvodnimi TOZD RLV bila na drugem mestu (pri skupni proizvodnji premoga v RLV, ki je znesla 5 025 000 ton, je bila udeležena z 1 347 650 tonami).

V začetku leta so sicer načrtovali, da bodo v 266 delovnih dneh odkopali 1 350 790 ton premoga, kar pomeni, da bi morali odkopati na dan 5 078 ton premoga in doseči produktivnost 9,81 tone na delavca na dan, a zaradi nepredvidenih težav pri delu v prvi polovici leta načrtovane proizvodnje po letnem in mesečnih načrtih niso dosegli. V prvi polovici leta so zato sprejeli rebalans letnega plana, ki je zanje predvidel odkop 1 300 000 ton premoga v 276 delovnih dneh, torej 4 710 ton premoga na dan in produktivnost 9,09 tone na delavca na dan.

Celoletno proizvodno nalogo iz spremenjenega letnega načrta so presegli za 347 650 ton premoga, delali pa so 288 delovnih dni in v njih opravili 112 359 dnin, od teh kar 3 840 nadurnih. V letu 1983 so tako opravili 3 odstotke več dnin kot v letu 1982.

Doseženi poprečni odkopni učinek je znesel 21,5 tone premoga na dno in produktivnost 11,92 tone premoga na delavca na dan.

Med letom so iz Jame Škale odšli 103 delavci, nanovo pa se jih je zaposlilo 115. Poleg tega je bilo v druge dele rudnika premeščenih 59 delavcev, iz drugih temeljnih organizacij RLV pa je v Jamo Škale prišlo 66 delavcev.

V letu 1983 je bilo v Jami Škale zaposlenih 69 invalidov; od tej jih je 14 opravljalo ustrezno drugo delo zunaj jame.

Pri celotnem prihodku RLV, ki je znesel 6 milijard 216 milijonov 344 tisoč 965 dinarjev, je bila temeljna organizacija Jama Škale udeležena z 984 milijoni 959 tisoč 413 dinarji.

V primerjavi z letom 1982 so dosegli za 68 odstotkov večji dohodek na delavca, za 80 odstotkov večji čisti dohodek na delavca in za 18 odstotkov večji čisti osebni dohodek na delavca. Plan neposrednih materialnih stroškov za leto 1983 so presegli za 2 odstotka (zaradi 38-odstotne prekoračitve načrtovanih stroškov za jekleno podporje), plan posrednih materialnih stroškov za 5% (zaradi 46-odstotne prekoračitve načrtovanih stroškov za reprezentanco, 44-odstotne prekoračitve načrtovanih stroškov za zaščitna sredstva, 40-odstotne prekoračitve načrtovanih stroškov za čaj in kislavo vodo in 60-odstotne prekoračitve načrtovanih stroškov za malice), plan fiksnih stroškov pa so zaradi podaljšane odkopne fronte in povečane tonaže presegli za 4 odstotke.

Že ob sprejemanju delovnih načrtov za leto 1983 je bilo znano, da bo cena električne energije in premoga veliko preizkušnja, da bi pokrila družbeno verifirane stroške proizvodnje premoga. Z doseženim skupnim prihodom v RLV so bili res pokriti le stroški proizvodnje premoga, za sklade pa denarja ni ostalo. Zato so ob sprejemanju sklepov računov za leto 1983 delavci odločili tudi o prerazporeditvi skupnega prihodka, pridobljenega s prodajo premoga, in odločili, da bo zaradi tega, ker predvideni intervencijski zakon o pokrivanju izgub elektrogospodarstvu in premogovništvu Slovenije še ni bil sprejet - sprejet naj bi bil ta mesec, v marcu - izguba v RLV (452,3 milijona dinarjev) prikazana kot nepokrita, s pogojem, da bo materialno kritje izgube zagotovljeno do konca leta 1984.

Osnovna planska naloga delavcev RLV za leto 1984 je: pridobiti v 281 delovnih dneh (266 rednih in 15 izrednih, "rdečih" delovnih sobotah) 4 900 000 ton lignita.

Pri tolikšnem odkopu premoga naj bi Jama Škale bila udeležena z 1 090 190 tonami, v skupnem prihodku RLV od premoga pa z 1 milijardo 105 milijoni 403 tisoč dinarji.

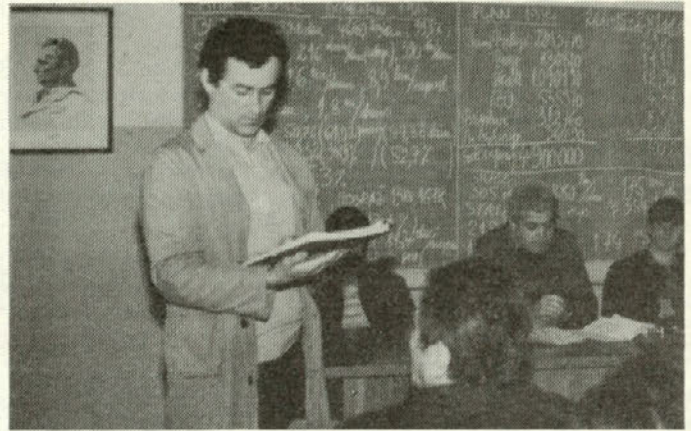
Za dosego teh dveh planskih ciljev naj bi Jama Škale imela v letu 1984 zaposlenih poprečno 453 delavcev in 305 metrov odkopne fronte.

Za zanesljivejšo uresničevanje proizvodnega plana za leto 1984 so si delavci vseh rudniških OZD, torej tudi Jame Škale, zastavili program ukrepov, v katerem je med drugim zapisano, da je treba zboljšati delovno disciplino vseh delavcev, njihov odnos do proizvodne opreme in reprodukcijskega materiala, kvalifikacijsko strukturo, posvetiti posebno pozornost kvaliteti pridobljenega premoga, zboljšati izkoristek tehničnih zmogljivosti in pospeševati racionalizatorstvo.

Draga Lipuš

● JUTRI - V PETEK, 9. MARCA,

ob 19.30 v domu kulture v Titovem Velenju predstava SLG Celje - Peter Shaffer: AMADEUS, igra o življenju in delu W. A. Mozarta in dvornega glasbenika Salierija. Režija: Dušan Mlakar. Vstopnina 150 din. Popusti običajni.

Na zboru delavcev v temeljni organizaciji Jama Škale sta bila poročevalca vodja temeljne organizacije Ivan Čuljak (na sliki!) in knjigovodkinja temeljne organizacije Milena Krofl.

Z zbora delavcev elektro vzdrževanja v temeljni organizaciji TE Šoštanj-Vzdrževanje

Lani je slovenski elektroenergetski sistem proizvedel okrog 9,4 milijarde kWh električne energije in tako svoj letni plan proizvodnje presegel za 12,4, doseženo proizvodnjo predlani pa za 7,8 odstotka.

Preskrba z električno energijo v Sloveniji je ob tolikšni proizvodnji sistema bila med letom v glavnem zadovoljiva, uresničevanje politike cen za proizvajalce v sistemu pa tako kot vsa zadnja leta tudi lani ne, saj so povečane prodajne cene električne energije med letom pokrile stroške proizvedene električne energije le v obsegu 86 odstotkov. Torej je slovenski elektroenergetski sistem poslovno leto zopet končal z velikim izpadom prihodka oziroma izgubo.

Izguba je bila na vidiku že v začetku leta, akcija za njeno pokrivanje pa se je začela že kmalu v drugi polovici leta in dosegla vrhunec ob koncu leta 1983 in v začetku leta 1984.

V tej akciji so sodelovali tudi najvišji republiški organi, za pokritje lanske in poleg nje še tretjine predlanske izgube slovenskega elektroenergetskega sistema pa je - da pokrivanje zopet ne bi bilo "papirnat" - nazadnje obveljalo stališče delegatov v delavskem svetu SOZD EGS:

"Izguba iz leta 1983 in 1/3 izgube iz leta 1982 naj se pokrijeta delno iz sredstev, ki naj se zberejo iz dohodkov stranskih dejavnosti in sredstev neporabljene amortizacije v okviru elektrogospodarstva, delno pa iz sredstev, ki naj se zberejo po posebnem intervencijskem zakonu."

Delavci dopoldanske izmene temeljne organizacije RLV Jama Škale 23. februarja med zborom.

V takšnih ekonomskih razmerah je torej poslovala celotna delovna organizacija TE Šoštanj v letu 1983, seveda pa tudi ves preostali energetski del našega kombinata, medtem ko je njen prispevek k celotni lanski proizvodnji električne energije v Sloveniji bil zaradi neugodnih hidroloških razmer za hidroelektrarne in nujnih potreb po proizvodnji električne energije tudi za druge republike rekorden. Kajti v TE Šoštanj so lani prvič v zgodovini šoštanjskih termoelektrarn proizvedli prek 4 milijarde kWh električne energije in tako svoj letni plan presegli skoraj za 47 odstotkov, predlani doseženo proizvodnjo električne energije pa za prek 7 odstotkov. Poleg tega pa so v toplovodno omrežje v naši dolini oddali za okrog 344 milijonov kWh toplotne energije in za druge OZD v dolini pripravili prek 69 tisoč kubičnih metrov tehnološke vode.

S tolikšno čezplansko proizvodnjo električne energije so lani v TE Šoštanj dosegli 80,5-odstotni ali kar za 23,5 odstotka večji izkoristek instaliranih proizvodnih kapacitet kot predlani. Obratovna pripravljenost vseh glavnih in pomožnih elektrarniških naprav skupaj pa je bila še večja, saj je znašala skoraj 87 odstotkov. Vendar kljub vsem tem nadpovprečnim proizvodnim in delovnim dosežkom se je poslovno leto zaradi neustrezne politike cen električne energije tudi zanje končalo slabo. Iz že povedanega je razvidno, da je rešitev za po-

Elektro vzdrževalci v TE Šoštanj med zborom

kritje izpada prihodka oziroma izgube že zastavljena, a delavcem v TE Šoštanj vendarle ne gre v račun, da je njihova delovna organizacija kljub vsem njihovim prizadevanjem za kar najbolj produktivno, varčno in ažurno delo končala poslovno leto 1983 z okrog 204 milijoni dinarjev izkazane izgube; če ne bi v prihodke iz udeležbe pri skupnem prihodu EGS vključili prihodkov iz proizvodnje električne energije za druge republike - za katero so tudi premož dobivali iz njih - pa bi bila izguba še veliko večja: kar 450 milijonov dinarjev.

Vsaj na zboru delavcev elektro vzdrževanja v TOZD TE Šoštanj "Vzdrževanje" za odločanje o sprejetju zaključnega računa njihove TOZD za leto 1983 - čigar poteku smo sledili od začetka pa potem skoraj dve uri in pol, dokler se le ni končal - je nezadovoljstvo z iztekom poslovnega leta 1983 v TE Šoštanj bilo med udeleženci zboru več kot očitno... Nekaterim je še zlasti izzval nevoljo predlog sklepa o prerazporeditvi skupnega prihodka:

"V skladu s sklepom delavskega sveta SOZD EGS z dne 27. 12. 1983 in 23. 1. 1984 ter na osnovi sklepa kolegija direktorja DO TE Šoštanj je na temeljno organizacijo Vzdrževanje prerazporejenega toliko skupnega prihodka, da je poslovanje končala pozitivno in oblikovala sklad skupne porabe (stanovanjski in prosti del) v dogovorjenem

znesku tudi za TOZD TE Šoštanj I, TOZD TE Šoštanj II ter delno za obe delovni skupnosti TE Šoštanj."

Sploh so se razpravljali na tem zboru zapičili v marsikaj, preden je zbor končno le sprejel z večino glasov - ne tako veliko - zaključni račun svoje OZD za leto 1983.

Tele pripombe, vprašanja in mnenja, ki smo jih na njem slišali, vsekakor kaže omeniti:

- Razširjeno gradivo za odločanje o sprejetju zaključnega računa je bilo mogoče dobiti šele včeraj (22. februarja - opomba pisca). Zakaj mora vsako leto ob sprejemanju zaključnih računov priti do tega problema? Le poročila iz temeljne organizacije je bilo mogoče dobiti v predvidenem roku. Ali kdo nalašč zavlačuje s pripravo razširjenega gradiva za odločanje o sprejetju zaključnih računov - zato, da delavci ne bi mogli toliko razpravljati o njih?

- Je smotno tako prelihanje izgube - to, da je na temeljno organizacijo Vzdrževanje prerazporejenega toliko skupnega prihodka, da je poslovanje končala brez izgube in oblikovala stanovanjski in prosti del sklada skupne porabe še za druge dele TE Šoštanj, in da tako ni vključena v pokrivanje izkazane izgube DO TE Šoštanj; bila pa bi naj v tako urejenem dohodkovnem položaju vključena v sanacijo Gorenja?

- Kaj je boljše: da so cene za proizvajalce v elektrogospodarstvu ustrežnejše ali izkazana izguba v njem večja? Gospodarnosti v elektrogospodarstvu gotovo ne prispeva tudi dovažanje tujih premogov v našo delovno organizacijo; razlogi za tako ravnanje so gotovo politični in ne gospodarski. Pri dobavljanju tujih premogov za našo delovno organizacijo prihaja tudi do razlik med prevzetimi in poslanimi količinami premoga. Je vzrok tega slab nadzor?

- V strukturi stroškov vzdrževanja strojev in naprav v naši delovni organizaciji odpade zelo velik delež stroškov na tuje storitve, posebno pri investicijskem vzdrževanju. Toda o vključevanju tujih del bi morali več govoriti, ko sprejemamo letni plan - ne ob zaključnem računu. Če ob začetku leta neka temeljna organizacija noče z ustreznimi ukrepi eliminirati tujega dela, je konec leta nesmiselno kreganje o njem. Sicer pa pri elektro vzdrževanju obseg vključevanja tujih del ni problematičen; oddajamo le dela, ki jih sami ne zmoremo, opraviti pa jih je na vsak način treba. V organizaciji, kakršna je TOZD TE Šoštanj Vzdrževanje, je optimalno, da 90-95 odstotkov vseh del opravijo delavci v organizaciji sami, čezmerno, "konično" delo pa oddajo drugim. Seveda pa moramo za "konična" dela, ki jih oddamo, plačati več, kot nas stanejo dela, ki jih opravimo sami; enako velja tudi pri plačevanju "konične" elektroenergije. Poleg tega pa je razumljivo, da se bo vse dotlej, dokler bo osnovna dejavnost naše delovne organizacije toliko kot zadnja leta vezana tudi na dobave tujih premogov, za katere njeni proizvodni bloki niso grajeni, pojavljalo tudi nekaj več tujih izvajalcev del pri vzdrževanju strojev in naprav v njej.

- Iz več razlogov bi potemtakem v delavskem svetu našega kombinata in delavskem svetu SOZD EGS kazalo postaviti delegatsko vprašanje, kako dolgo se bo še moral kolektiv RLV boriti za dosego letnega odkopa 5 milijonov ton premoga z nadurnim delom in koliko je odkopan premog v RLV v nadurah dražji kot v okviru polnega delovnega časa povprečno 42 ur na teden.

- Ali smo v ceno elektrike, ki smo jo v TE Šoštanj proizvedli za druge republike, vračunali vse proizvodne stroške?

- Do seje delavskega sveta naše temeljne organizacije za ugotovitev sprejetja zaključnega računa na zborih delavcev naj se podrobneje opredeli postavka "drugih materialnih stroškov" v zaključnem računu!

- V kaj se je "pretopilo" tistih 10 000 manj opravljenih nadur v naši temeljni organizaciji lani v primerjavi s predlani, glede na to, da je o njih rečeno, da jih lahko pripišemo predvsem zboljšani organizaciji dela, in da bi se nam to po pravilniku moralo poznati pri osebnih dohodkih, a se nam še ni?

- Da si ne bi skupne službe na račun dela proizvodnih delavcev dvigovale osebnih dohodkov, ko pa nam vendar gre za to, da bi boljše nagrajevali proizvodno delo...

Poročevalci na zboru - v njegovem osrednjem delu inženir Dušan Vukič, vodja temeljne organizacije Vzdrževanje, in ekonomistka Stanika Boban iz skupnih služb DO TE Šoštanj, potem ko so udeleženci zboru zaključni račun svoje TOZD že sprejeli (z drugim glasovanjem, ker se ob prvem številu glasov ZA, PROTI in udeležencev zboru, ki so se glasovanja vzdržali, ni ujemale s številom vseh udeležencev zboru) pa še diplomirani ekonomist Viktor Robnik, vodja gospodarsko-računskega sektorja skupnih služb DO TE Šoštanj - so na vse te in še vrsto drugih, po našem mišljenju manj bistvenih pripomb, vprašanj in mnenj udeležencev zboru odgovorili dovolj stvarno in zadovoljivo. Saj sicer zaključni račun temeljne organizacije TE Šoštanj Vzdrževanje na tem zboru tudi ne bi bil sprejet. Poleg tega pa je bilo na zboru rečeno, da bo z vso razpravo na njem seznanjen tudi delavski svet temeljne organizacije TE Šoštanj Vzdrževanje. (rb)

Varstvo pri delu v RLV v letu 1983

Delavci službe za varstvo pri delu v RLV so v letu 1983 v skladu s pravilnikom o periodičnih zdravniških pregledih delavcev in letnim planom RLV organizirali za delavce rudnika sistemske zdravniške preglede v dispanzerju za medicino dela v zdravstvenem centru Titovo Velenje. Teh pregledov se je udeležilo 5 164 rudniških delavcev - vsi so tudi pregledi nanovo zaposlenih delavcev pred sprejemom na delo - pregledanih pa ni bilo 311 delavcev, od katerih nekateri začasno opravljajo lažja dela izven jame.

Zdravniki so ugotovili psihofizične okvare pri 389 delavcih, 187 delavcem pa je zmanjšana delovna zmožnost bila ugotovljena že v prejšnjih letih. Status invalida si je nanovo uveljavilo 170 delavcev, in sicer 44 delavcev status invalida 1. kategorije, 9 delavcev 2. kategorije in 117 delavcev 3. kategorije.

Kot že pregledi v prejšnjih letih so tudi lanske pregledi pokazali, da so pri delavcih RLV zlasti pogosta obolenja slušnih organov - odkrili so jih pri 262 delavcih - ter obolenja krvnih organov in krvi, ki so jih odkrili pri 89 delavcih. Služba za varstvo pri delu je zato tudi v letu 1983 nadaljevala z akcijo zaščite sluha delavcev z osebnimi zaščitnimi sredstvi, delavce s povišanim krvnim pritiskom pa so vključili v dispanzersko zdravljenje v zdravstvenem centru Titovo Velenje.

Na sistematskih okulističnih pregledih, ki jih opravlja dr. Darja Benčan iz Maribora, je bilo pregledanih 336 delavcev.

V obratni ambulanti so začeli z obravnavami - pri njih sodelujejo zdravnik, referent za preventivno zdravstvo, socialni delavec in predstavnik temeljne organizacije, v kateri je delavec, ki ga obravnavajo, zaposlen - s katerimi skušajo odpraviti najbolj pereče vzroke odsotnosti delavcev od dela ter socialne probleme in težave pri zaposlovanju delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo. Še vedno pa je odprto vprašanje organiziranja obratnih ambulant v okviru projekta "nadomestni objekti RLV v Novih Prelogah".

Nesreče pri delu

V letu 1983 se je v RLV pripetilo 1 249 nesreč pri delu - poškodb s smrtnim izidom ni bilo - kar je 26 nesreč več kot v letu 1982. Glede na to, da je v letu 1983 poprečno število zaposlenih naraslo s 5 159 delavcev na 5 337, pa se je na 100 delavcev pripetilo za 1,5 odstotka manj nesreč kot v letu 1982.

V primerjavi s predlani sta se lani zmanjšali tudi resnost poškodb (to je število izgubljenih dni zaradi nezgod pri delu na milijon opravljenih delovnih ur) - za 8,1 odstotka, in teža poškodb (število izgubljenih dni na poškodbo) - za 6,5 odstotka; občutno pa je upadlo tudi število poškodb pri novincih.

Največ poškodb pri delu je bilo v temeljnih organizacijah Jama Preloge (250), Jama Škale (203), Jamska mehanizacija (169), Jamski transport (140) in Jama Pesje (127). V zunanjih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih rudnika je bilo 52 nezgod pri delu.

Vzroki, viri, načini nesreč, tehnološki postopki del, pri katerih so se pripetile nesreče, poškodovani deli telesa pa se od leta 1982 niso bistveno spremenili. Tako so glavni vzroki nesreč bili: za 59 odstotkov vseh nesreč nevaren način dela, za 20 odstotkov delovno okolje, poleg tega pa še slaba organizacija dela, naglica in nedisciplinarnost pri delu.

Najpogostejši viri nesreč so bili predmeti, kosi premoga, transportne naprave in njihovi deli, poti in jamsko orodje.

Od načinov nastanka nesreč so na prvem mestu udarci s pred-

meti, sledijo pa stiski, vbodi, odrgnine in drugo. Pri tem so bile najpogosteje poškodovane okončine.

Glede na tehnološke postopke je bilo največ nesreč pri vrtnanju vrtin in odstreljevanju (129), pri ročnem odkopavanju premoga (119), pri ročnem transportu (117) in pri hoji po jami in drugih prostorih (127).

Največ nesreč se je zgodilo ob sredah (239), četrtek (237), sledijo pa ponedeljki (z 226 nesrečami), toriki (z 209), petki (s 179), sobote (s 124) ter nedelje (s 35).

Najnevarnejše ure so bile 6., 5., 4. in 3. ura delovnega dne, zelo pa je od predlani naraslo število poškodb v 8. uri dela (za 81 odstotkov) in v nadurah (za 350 odstotkov), kar kaže, da so v teh urah delovnega časa delavci že utrujeni. Glede na posamezne delovne izmene pa se je največ nesreč zgodilo v 1. izmeni, in sicer kar 553.

Pregled ponesrečencev po kvalifikaciji kaže, da še vedno raste število ponesrečencev med nekvalificiranimi in polkvalificiranimi delavci - tem se je pripetilo kar 63 odstotkov vseh nesreč - pri kvalificiranih, visoko kvalificiranih in tehnično-administrativnih delavcih pa število nesreč upada.

Povečalo se je tudi število odsotnosti od dela zaradi različnih obolenj in poškodb doma.

Delo službe za varstvo pri delu v RLV v letu 1983

Republiški rudarski inšpektorat je med letom redno pregledoval rudniške objekte in delo v njih in ob opravljenih pregledih ugotovil 359 pomanjkljivosti z vidika varstva pri delu. Za večino teh pomanjkljivosti so delavci službe za varstvo pri delu v RLV poskrbeli, da so bile odpravljene.

Varnostni tehniki službe za varstvo pri delu so pri svojih rednih pregledih jamskih prostorov odkrili 2 282 pomanjkljivosti, v delovnih prostorih zunaj jame pa 645.

V vseh jamskih prostorih je bila opravljena tudi deratizacija. Redno so organizirali tudi poskusne umike iz jam, obravnavali poškodbe pri delu, rudniške načrte obrambe in reševanja, pregledovali moštva pri odhodu v jame in prihodu iz njih.

Sodelovali so tudi v vseh komisijah za letno preverjanje znanja in usposobljenosti delavcev RLV za varno opravljanje, nadziranje in vodenje del.

Pregledali so 88 rudarskih projektov. Na 89 jamskih in zunanjih mestih so izmerili jakost hrupa in izdali delavcem primer na sredstva za zaščito pred hrupom.

923 nanovo zaposlenih delavcev so poučili o nevarnostih pri delu v rudniku, jih seznanili z varnostnimi ukrepi in z uporabo osebnih zaščitnih sredstev ter aparatov za osebno reševanje iz zapljinjenih jamskih prostorov.

Reševalna četa

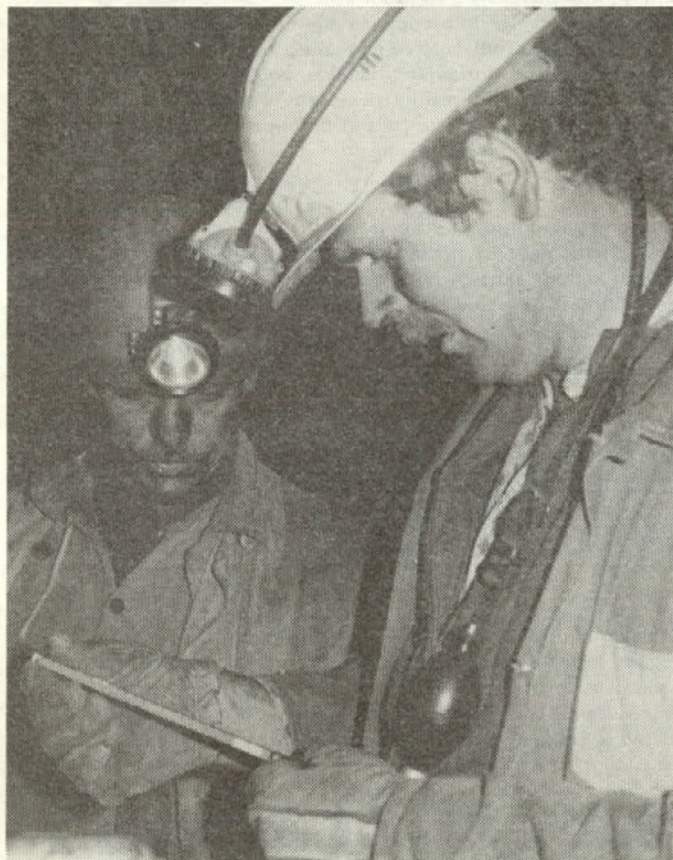
V začetku leta 1983 je štela reševalna četa RLV 236 članov, med letom pa je bilo zaradi slabega zdravja, starosti nad 45 let, odhoda v pokoj, odhoda iz delovne organizacije in neopravičenih odsotnosti od vaj izpisanih 23 članov, nanovo pa sprejetih 59. Tako je bilo v četi konec leta 228 aktivnih reševalcev in 44 članov vodstva reševanja, tehničnega oddelka, inštruktorjev in orodjarjev čete.

Reševalci RLV so osemkrat sodelovali v reševalnih akcijah, po-

leg tega so bili dvakrat poskusno klicani na reševalno vajo, udeležili pa so se tudi republiške vaje v Idriji.

Varstvo pred požari

Delavci službe za varstvo pri delu so redno opravljali tudi preglede protipožarne varnosti v zunanjih objektih rudnika, za potrebe v jamskih odkopnih prostorih pa so zamenjali 271 gasilnih aparatov. Pripravili so predavanja o protipožarni varnosti, ki se jih je udeležilo 312 delavcev, znanje o požarnovarnostnih predpisih pa so preverili pri 516 delavcih. Pripravili so tudi nova navodila za vzdrževanje gasilnih aparatov, prenovili načrte za varstvo pred požari v zunanjih objektih

Varnostni tehniki službe za varstvo pri delu v RLV so med svojimi lanskimi rednimi pregledi jamskih prostorov odkrili prek dva tisoč pomanjkljivosti.

rudnika in sodelovali pri tehničnih prevzemih zunanjih objektov.

Člani gasilske čete so imeli 96 ur vaj v zunanjih objektih rudnika in v drugih OZD našega kombinata. Udeležba na vajah je bila zadovoljiva, želijo pa si več članov v četi.

Delovna organizacija RLV je v letu 1983 za varstvo pri delu delavcev v rudniku porabila nekaj več kot 81 milijonov dinarjev - od tega polovico za osebna zaščitna sredstva delavcev, skoraj 9 milijonov za njihovo zdravstveno varstvo, 22 milijonov za čaj in kisló vodo, ki ju dobivajo, in nekaj čez 10 milijonov za jamsko reševalno četo. Za leto 1984 pa načrtujejo porabo 94 milijonov dinarjev.

Predlogi za izboljšanje varnosti in varstva pri delu delavcev v RLV

Treba bo zagotoviti udeležbo delavcev na sistematskih zdravniških pregledih, saj ti najboljše pokažejo vzroke in žarišča obolenj delavcev pri posameznih delih.

Nadaljevati bo treba tudi z omenjenimi obravnavami v obratni ambulanti, še naprej pošiljati starejše delavce in delavce, pri katerih so ugotovljene psihofizične okvare, na rekreacijsko klimatsko zdravljenje in še razširiti rekreacijo delavcev.

To so osnovne naloge. Več pa bo treba storiti tudi za zdravstveno vzgojo in delovno disciplino delavcev. Vsak vodja delovne skupine mora poznati osebne lastnosti, sposobnosti, zdravstvene in življenjske razmere delavcev v svoji skupini. Delavcem mora biti za zgled, hkrati pa jih mora nenehno opozarjati na možne nevarnosti pri delu. Še vedno je premajhna skrb namenjena zavarovanju delovnih prostorov, čistosti jamskih poti, redni uporabi sredstev za osebno zaščito delavcev pri delu, pravilnemu oblačenju, segrevanju in ohlajevanju telesa, brezhibnosti orodja in pravilnemu ravnanju z njim, prav tako pa tu di opozarjanju sodelavcev, naj ne prenašajo pretežkih bremen, naj se ravnajo po predpisanih navodilih za varnost in varstvo pri delu.

Zaposlitev vseh novincev za čas uvajalnega dela v temeljni organizaciji RLV izobraževanje, nato pa razporejanje novincev na delo k starejšim, izkušenim rudarjem - oboje je prispevalo k zmanjšanju števila nesreč pri delu pri nanovo zaposlenih delavcih v RLV. Zato je treba s takšnim načinom uvajanja delavcev v delo nadaljevati.

Še naprej se je treba čimbolj izogibati premeščanju delavcev iz enega delovnega okolja v drugo.

Večjo skrb bo treba nameniti tudi kvaliteti sredstev za osebno zaščito pri delu, doseči, da bodo ta sredstva izdajali delavcem le referenti za zaščitna sredstva, ne pa, da jih - kakor se dogaja - v posameznih obratih rudnika naročajo sami - mimo glavnega skladišča.

Delavci službe za varstvo pri delu so v jamah že preizkusili prvih 10 aparatov za osebno reševanje iz zapljenjenih prostorov na kemično vezan kisik, kmalu pa bodo s takšnimi aparati opremili vse delavce v RLV.

Iz poročila, ki ga je pripravila služba za varstvo pri delu v RLV, povzela Draga Lipuš

Izdelki Mije ŽAGAR, dijakinje 2. letnika družboslovne šole v Titovem Velenju, med njeno delovno prakso od 13.-25.2.84 v uredništvu glasila Rudar-Informator

PRVI DNEVI MOJE LETOŠNJE DELOVNE PRAKSE

Učenci v usmerjenem izobraževanju imamo obvezno delovno prakso. Namen našega dela med njo je, da čim boljše spoznamo delo, ki ga bomo čez nekaj let verjetno opravljali sami, in si oblikujemo pravilen odnos do dela, sredstev za delo, predmetov dela in delovnih ljudi. Zato vse srednje šole vključujejo v učni program delovno prakso, ki traja deset delovnih dni.

Učenci srednje družboslovne šole v Titovem Velenju smo le-

tos imeli za opravljanje delovne prakse možnosti v različnih organizacijah združenega dela. Jaz sem se odločila, da jo bom opravljala v informativni službi skupnih služb SOZD REK Franc Leskošek-Luka, da bi se seznanila z deli na področju informiranja.

Delovni dan med prakso se zame začne ob šestih zjutraj. V prvih dneh prakse sem spoznala, kako nastaja glasilo kolektiva REK Franc Leskošek-Luka "Informator". To delo je zelo zanimivo, vendar pa tudi težavno, saj je treba sporočila najprej zbrati, jih analizirati, oblikovati in pretehtati glede na želje, potrebe in lastnosti bralcev. Delavci pri glasilu morajo včasih usklajevati kar preveč osebna pričakovanja in želje članov kolektiva. Kljub temu pa je delo na tem področju dobro opravljeno pa tudi nekateri napori so ob izidu vsake številke glasila po zabljeni.

Upam, da bom lahko izkušnje, ki si jih bom pridobila med letošnjo delovno prakso, koristno uporabila v življenju, morda pa tudi v poklicu.

LANSKI LETNIK GLASILA INFORMATOR

Pred sabo imam vse številke glasila Informator, ki so izšle v letu 1983. Oči se mi oprijemajo črk in počasi, list za listom pregledujem naslove člankov, ki so zame bolj ali manj zanimivi. Članke, katerih naslovi se mi zdijo zanimivi, preberem in znova izvem nekaj novega, koristnega.

Glasilo Informator kolektiva Rudarsko-elektroenergetskega kombinata Franc Leskošek-Luka spada med tista glasila sestavljenih organizacij združenega dela, ki na svojih straneh obveščajo delavce vseh delovnih organizacij in delovnih skupnosti sestavljene organizacije o pomembnih dogodkih znotraj in izven sestavljene organizacije. Zato so ta glasila vsekakor sredstva za medsebojno obveščanje delavcev v združenem delu za obnašanje pri delu in odločanje. Po vsebini so dovolj pisana in zanimiva, saj je v njih veliko število rubrik.

Na uvodni strani številke glasila Informator je kazalo, pregled objavljenih člankov na nadaljnjih straneh. Na tej strani je tudi sporočilo o dogodku, ki je bil v času pred izdajo številke najpomembnejši, ali o pomembnem dogodku, ki se bo šele zgodil. Ta stran je tako kot vse naslednje strani opremljena z eno ali več fotografijami in napisi pod njimi, kar je za bralce verjetno med najzanimivejšimi stvarmi v glasilu. Sporočilo s prve strani se običajno nadaljuje še na drugi strani, na kateri je spodnji del rezerviran za navedbo sestave uredniškega odbora obeh glasil kolektiva REK Franc Leskošek-Luka, "Informator" in "Rudar". Ta organ sestavljata delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij ter delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu. To sporočilo pa vsebuje še druge glavne podatke o izdajanju obeh glasil.

Na drugih straneh glasilo Informator redno obvešča o programu prireditev pri kulturnem centru Ivan Napotnik, športnih srečanjih delavcev organizacij združenega dela v kombinatu in njihovih rezultatih, največ pa je v njem informacij o sejah organov in družbenih organizacij v kombinatu ter dosežkih pri delu in poslovanju organizacij v njem.

V nekaterih številkah glasila so tudi prodajni oglasi, prek katerih bi se mnogi delavci in upokojenci združenih organizacij v kombinat radi znebili odvečnih stvari.

Nekakšna stalnica glasil so portreti delavcev. V njih so opisani sedanji delovni napori prizadevnih delavcev v kombinatu, njihova delovna pot, ki pri nobenem ni bila ravno z rožicami posuta, in njihova pretekla življenjska pot sploh. Iz teh člankov sem spoznala veliko novega, veliko stvari, s katerimi se bom kmalu morala začeti ubadati sama.

Delavci REK Franc Leskošek-Luka, vaš obveščevalec Informa-

Mija ŽAGAR: "Razporedite si čas tako, da boste tudi vi prispevali vsaj nekaj za vaši, sicer že sedaj obširni in zanimivi glasili!"

tor bi lahko še popestrili z vašimi prispevki, članki vas delavcev, zaposlenih v kombinatu. Zelo zanimiva, vsaj zame, so bila na primer nadaljevanja z naslovom Sveta dežela, ki jih je napisal vaš sodelavec iz RLV Peter Rezman in opisujejo teden dni življenja njega in njegovega sodelavca zunaj naše domovine, v Nemčiji. Tudi šaljive dogodke, ki jih v današnjem življenju prav gotovo ne manjka, bi lahko na kratko strnili in uredništvo bi prispevke o njih z veseljem objavilo. Zato si razporedite čas tako, da boste tudi vi prispevali vsaj nekaj za vaši, sicer že sedaj obširni in zanimivi glasili!

Še vedno berem nekaj starejših izvodov obveščevalca Informator, oči me pečejo, postajam nemirna, saj se moj delovni dan bliža h koncu, tako da bom morala pustiti neprebranih še veliko števil. Čas pač teče, teče neusmiljeno dalje.

PORTRET DELAVKE

Erika VOGRIN, zaposlena v posebni finančni službi REK Franc Leskošek-Luka

Življenjska pot Erike Vogrin se je začela v Rečici v Savinjski dolini, kjer je preživela tudi prva tri leta svojega življenja. V družini so bili štiri otroci, štiri deklice, od katerih je bila Erika najmlajša. Pravi, da je imela kar srečno otroštvo. Lužnikovi - Erikini starši - so se nato z družino preselili v Šoštanj, kjer je Erika končala osem razredov osnovne šole. Po končani osemletki, se je, željna nadaljnega šolanja, odpravila v Ljubljano in tam končala prvi letnik administrativne šole, potlej pa se vrnila v Šoštanj in se - aprila 1963 - zaposlila v šoštanjski tovarni usnja. Delala je v računovodstvu, kot strojepiska, si pri tem delu nabrala prve delovne izkušnje, v začetku januarja 1965 pa je menjala zaposlitev... Postala je delavka tedanje delovne organizacije RLV, ki se je v obdobju 1973-1974 skupaj s takratno delovno organizacijo TE Šoštanj preoblikovala v temeljne organizacije, iz katerih je marca 1974 nastala delovna organizacija REK Velenje, iz nje pa leta 1978 sestavljena organizacija REK Velenje.

Vključitev v novo delovno okolje za Eriko ni bila težka, ker je že imela nekaj delovnih izkušenj. Po prihodu v RLV je najprej opravljala administrativna dela v ESO, pozneje pa so jo večkrat premestili. Opravljala je dela strojepiske in administratorke v splošnem in komercialnem sektorju skupnih služb REK, bila skladiščnik pisarniškega materiala, likvidator faktur in planer priliva sredstev in plačil v DSSS REK, nazadnje pa je dobila delo pri izvajanju plačilnega prometa OZD REK.

Vsa dela, ki so ji bila v teh devetnajstih letih, odkar je zaposlena pri združenih organizacijah v REK, naložena, je opravljala z velikim veseljem.

"Res je, da včasih nastanejo tudi težave, kajti naše delo je za-

htevno in naporno. Vendar z dobro voljo človek premaga marsikaj," je rekla sproščeno, in čutiti je bilo njeno močno voljo do dela in življenja sploh.

Pri svojem delu se dobro počuti, saj se sodelavke med seboj razumejo in si tudi pomagajo. Na vprašanje, ali bi se odločila za enako delo, če bi bila zopet pred izbiro poklica, je najprej pomislila, nato pa dejala:

"Mislim da! Delo je pestro, najvažnejše pa je, da ga opravljam z velikim veseljem."

Povedala je tudi, da se je v Velenje preselila leta 1972; najprej v garsonjero, ko pa se je poročila, je dobila pri REK stanovanje.

"Kaj bi rekla o mestu, v katerem živim?"

Erika VOGRIN: "Z dobro voljo človek premaga marsikaj..."

Titovo Velenje je moderno mesto, ki se je v zadnjem času močno razvilo, razširilo. Zgradili so veliko novega, in menim, da se bo še razširilo. Vendar raje bi govorila o Šoštanju, ker mi je nekako bolj domač, saj v Šoštanj grem vsaj enkrat na teden, da obiščem starše," je povedala s prijaznim glasom, ki je bil, kadar je tekla beseda o njenih najbližjih, še prijaznejši.

Razgovorila se je tudi o svoji družini. Povedala je, da z možem in devetletnim sinom veliko časa nameni rekreaciji.

"V zimskem času se vsi prav radi večkrat smučamo. Letos smo se, tako kot že preteklo leto, smučali na Češkem - v okviru zimskih letovanj, ki jih organizira naš kombinat. Tudi poleti ob morju letujemo v okviru letovanj, ki jih organizira naš kombinat, ker je tako ceneje. Prosti čas v poletnih mesecih

pa deloma izkoristimo tudi v hribih. Vsako leto odidemo k Triglavskim jezerom, od tam pa potem hodimo na izlete na bližnje vršace prelepih Julijskih Alp."

Preostanek prostega časa Erika zapolni s pletenjem, ki ji bojda gre dobro od rok.

Ob izteku najinega razgovora sem jo vprašala še, kako je praznovala svoj rojstni dan, saj so mi v uredništvu "Rudarja-Informatorja" povedali, da ga je imela nekaj dni prej, preden sem jo obiskala.

Nasmehnila se je in rekla: "Običajno ga praznujem doma v krogu svojih najbližjih. In tudi letos ni bilo nič drugače."

Josip Bačić-Savski

SLOVENSKA MATI

Kako sem srečen, jaz, otrok iz krajev ob veliki reki,
z zlatih žitnih polj, jaz, otrok tvojih sestra -
z Odre, Visle, Buga, Dnjepra, Dnjestra,
Pripjatkega močvirja - jaz, otrok Slovanov.

Kako sem srečen, lačen ljubezni, vesel nasmeha
kot vsi tvoji otroci, rojeni iz narave in človeka,
zrasli iz gora in dolin -
ki dajejo smisel lepoti, življenju.

Kako sem srečen, ker me razumeš "svojo besedo",
ko zdrav in srečen si kruha želim,
ko delam in ljubim, ko pojem in tožim
in truden na tvojih poljih zaspim.

Kako sem srečen, da imaš za vse enako ljubezen -
za vse, ki živijo v tvoji besedi
kot kri in meso enega telesa.
Za vse, ki imamo isto domovino in nebesa.

Kako sem srečen, ko se nasmejiš drugim materam sveta,
in kako nesrečen, ko skupaj trpite
v vseh jezikih enake bolečine,
ve, matere in hčere zemeljske domovine.

Tako bi dejal, Slovenska mati, katerikoli materi sveta
z ljubeznijo njenega sina.

Spoštoval bi jo kot svojo, ki me je učila:
"Kamorkoli prideš, vzljubi človeka - on je Domovina!"

RADOST MOJA

Iščem te povsod, neprestano,
moj sen je samo prisluškovanje srca.
Iščem te v plimi drhtenja in svetlobe,
na razpotjih hotenja, solza in grenkobe.
Ni časa za obup in ne za otožnost...
Vsak del tebe kot sonce pošilja
mladost in vedrino.

Srečam te v mestu nasmejano,
pred šolami, na trgih...
Enkrat se kopaš v vinu in pesmi,
drugič krasiš dogodke s cvetjem.
V trenutkih strasti si izvirna in najlepša
in cvetiš, radost moja.

V žitnem klasju, v smislu življenja,
v rudnikih hrepenenja...
plešeš v mojem očesu;
na morjih čakanja, v kapljah dežja,
v jasnosti modrega neba -
radost moja.

Ti nisi mamilo ne lažna ljubezen.

ŠE NEKAJ PORTRETOV NAŠIH DELAVCEV

Nada KASTELIC,
blagajničarka v delovni
organizaciji APS

Skozi okna poslopja, v katerem v delovni organizaciji našega kombinata APS (Avtoprevoznitvo in servisi) sprejemajo naročila za popravila motornih vozil, silijo jutranji žarki zimskega sonca in mečejo na pult, za katerim ob mojem prihodu sedi Nada Kastelic, progaste sence napol spuščeni žaluzij.

"Kdo vam je rekel, da morate z menoj narediti intervju," je nekam negotovo vprašala, ko sem ji segel v roko. Povedal sem ji, da naši pogovori z delovnimi jubilarji in njihova objava v naših glasilih niso naključni, ker predloge zanje dobimo od sindikalnih organizacij v kombinatu. Po kratkem premisleku je vzdihnila, mi pokazala stol poleg svoje mize in rekla: "Le zakaj so izbrali prav mene?"

Rodila se je pred triništiridesetimi leti v Hrastniku. Svoje spomine na preživljanje otroštva je Kasteličeva strnila v dva stavka.

"Otroštva se sicer rada spominjam," je povedala, "čeprav je bilo zanj značilno, da smo bili vsi štirje otroci v naši družini hrastniškega rudarja in aktivnega udeleženca NOB večkrat lačni kot siti. Kljub vsesplošnemu pomanjkanju pa smo se znali lepše igrati in zabavati, kot to danes počenjajo mnogi mladi."

Po osnovni šoli se je vpisala v obrtno šolo, v kateri se je izučila krojaškega poklica, leta 1958 pa se je zaposlila v tovarni kemičnih izdelkov v Hrastniku.

Dve leti kasneje se je poročila. O tem, kako je spoznala svojega moža, Jožeta Kastelica, ni hotela pripovedovati; le to je omenila, da je bilo njeno prvo srečanje z njim - na začetku leta 1960 v Hrastniku, kjer se je mudil kot član Titove garde - zelo zanimivo in da sta se že konec istega leta poročila.

Po poroki sta odšla v Beograd, kjer se jima je med enoletnim bivanjem rodila hčerka Vanja.

"V našem glavnem mestu smo stanovali v tesnem podnajemniškem stanovanju skupaj s še eno slovensko družino," je živo za čela obujati spomine na ta čas.

"Spričo te okoliščine in gotovosti, da nimamo nobene možnosti za skorajšnjo rešitev našega stanovanjskega problema - poleg tega pa so moževe službene obveznosti terjale pogosto in daljšo ločenost od naju s hčerko - smo se na začetku leta 1962 vrnili v Slovenijo. Prišli smo naravnost v Velenje, kjer se je mož zaposlil pri rudniku, leto dni kasneje pa je dobil tudi dvo- in polsobno stanovanje. Mislim, da je na začetku šestdesetih let, ko je bila povsod - razen v Velenju - velika stanovanjska stiska, prišlo v Šaleško dolino veliko ljudi prav zaradi tega, ker so kot delavci RLV lahko dobili družinsko stanovanje."

Letos torej mineva že dvaindvajset let, odkar Kasteličeva družina živi v našem mestu ob Paki. V tem obdobju - točneje, leta 1964 - se je povečala še za sina Igorja, poleg tega pa se je zgodilo v njej še marsikaj drugega. Moja sobesednica je svoje spomine na ta leta obudila takole:

"Leta 1966 sem se zaposlila v velenjski trgovini za konfekcijo iz osiješke tekstilne industrije 'Slavonija', osem let kasneje, leta 1974, pa v skupnih službah nanovo formirane delovne organizacije Rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje, ki je združila temeljne organizacije RLV in TE Šoštanj.

Kmalu po prihodu v delovno organizacijo REK Velenje sem v njenih skupnih strokovnih službah začela opravljati dela in naloge pri obračunavanju osebnih dohodkov za takratno temeljno organizacijo Avtopark.

Po naslednji samoupravni preobrazbi - leta 1978, ko se je kombinat preoblikoval v sestavljeno organizacijo in je poleg drugih delovnih organizacij bila v kombinatu ustanovljena iz temeljne organizacije Avtopark zdajšnja enovita delovna organizacija REK APS-Titovo Velenje - pa sem z opravljanjem teh del nadaljevala. Vendar poleg tega dela sem vse do leta 1983, ko smo dejavnost naše delovne organizacije razširili še na servisna popravila motornih vozil, morala voditi še blagajno delovne organizacije. Od te spremembe dalje pa sem samo blagajničarka."

Nada Kastelic je še kar zadovoljna z delom, ki ga opravlja, kakor tudi z odnosi med delavci in naročniki storitev v APS na splošno in tudi takrat, kadar je treba razčistiti kakšno bolj ali manj upravičeno reklamacijo na račun kvalitete dela njihovih avtomobilov.

"Danes, ko vlada taka draginja, je vse več ljudi, ki s težavo plačujejo popravila svojih avtomobilov," je povedala v pojasnilo teh reklamacij in dodala:

"Zato je včasih potrebno veliko potrpljenja, da komu dopovem, da ni plačal nič več, kot je opravljeno popravilo vredno."

In kako s sedanjo draginjo opravi ona?

"Z možem Jožetom glede na to, da je vodja ene od skupin delavcev v temeljni organizaciji Sipaka Plastični izdelki, oba skupaj še kar dobro zasluživa. A kljub temu premalo, da bi lahko nekaj denarja tudi privarčevala," začne razlagati. "Velik del zaslužka namreč morava odriniti za odplačevanje dolgoročnih kreditov, ki sva jih najela za izgradnjo naše lastne hiše - vanjo smo se vselili leta 1981 - in za dokončanje urejanja spodnjih in podstrešnih prostorov v hiši, v katere se bosta iz naših sedanjih skupnih stanovanjskih prostorov preselila hčerka Vanja z družino in sin Igor, ki se zdaj pri Centru srednjih šol v Titovem Velenju še šola za tehnika. Zaradi vseh teh izdatkov moram res pametno obrniti vsak prisluženi dinar."

Proti koncu najinega pogovora je Kasteličeva povedala še, da je lani postala babica in da ji zaradi te okoliščine zlepa ne zmanjka dela tudi doma. "Prosti čas," je ob tem vzdihnila, "najdem le še za to, da malo preberem kak časopis, za knjige, ki sem jih nekoč toliko prebrala, pa nimam več časa."

Na moje vprašanje o njenih željah za naprej, ki sem ji ga nazadnje zastavil, pa je odgovorila:

"Ko se človek v mislih vrne v preteklost in s kritičnim pogledom opazuje sedanost, ugotovi, da mora ostati skromen. Zato si za naprej želim, da bi v celi naši družini vsi bili zdravi in da bi na svetu vladal mir. Seveda pa tudi ta želja, če človek opazuje razvijanje hladne vojne, ni več najbolj skromna."

Bojan Ograjenšek

● TO SOBOTO, 10. MARCA,

ob 16. uri v domu kulture v Titovem Velenju
XXVII. srečanje mladih pevcev občine Velenje. Vstopnina 50 din.

● V SOBOTO, 17. MARCA,

ob 19.30 v domu kulture v Titovem Velenju
koncert simfoničnega orkestra SLOVENSKE FILHARMONIJE: A. Vivaldi - Štirje letni časi, J. Ibert - Koncert za flavto in orkester, F. Schubert - Simfonijska št. 8 v h molu (Nedokončana). Vstopnina 150 din. Popusti običajni.

Vinko ČULK,
vzdrževalec v temeljni
organizaciji ESO
"Strojni obrati"

Še en naš delavec, ki je lani slavil dvajsetletnico dela, pretežno v OZD naše sestavljene organizacije, je letos sredi januarja razgrnil spomine na svojo življenjsko in delovno pot za glasilo kolektiva našega kombinata. To je bil Vinko Čulk, dolgoletni član kolektiva ESO (Elektrostrojne opreme) in požrtvovalen godbenik v prostem času pri rudarski godbi Titovo Velenje. O enem in drugem delu njegovega življenja, med katerima pa ni mogoče potegniti ravne črte ločnice, je potekal najin pogovor tistega zimskega popoldneva v dnevni sobi njegovega trisobnega družbenega najemnega stanovanja v bloku ob Šer cerjevi cesti v Titovem Velenju.

Rodil se je pred štiriinštiridesetimi leti v rudarski Zabukovici kot zadnji izmed treh otrok. Prve štiri razrede osnovne šole je obiskoval v rojstnem kraju, druge štiri pa v Velenju, kamor se je leta 1952 preselila Čulkova družina skupaj z očetom rudarjem, ki je tega leta dobil delo na odkopih RLV.

Po osnovni šoli je Vinko odšel na Ravne na Koroškem. V tamkajšnji železarski industrijski šoli se je izučil za strojnega ključavničarja in nato še leto dni - dokler ni odšel na služenje vojaškega roka - v ravenskem železarskem središču pridobil prve delovne izkušnje.

Ko se je leta 1963 vrnil iz JLA, se je zaposlil v velenjskem rudniku. V njem je dobrih pet let opravljal dela in naloge ključavničarja pri montaži jamske opreme, konec leta 1968 pa je zaradi poslabšanega telesnega počutja prenehal z jamskim delom in se zaposlil pri zunanjih ključavničarskih delih takratnih rudniških elektrostrojnih obratov.

Po dveh letih dela v novem delovnem okolju je postal skupinovodja v obratu za izdelavo jamskih strojev in naprav. V tej delovni enoti ESO so tisti čas izdelovali predvsem gumaste in verižne jamske transporterje, po potrebi pa so se lotili tudi izdelave kakšnega drugega stroja za rudnik in ga tudi izdelali.

"Vsakega dela sem se loteval z veseljem," se je med najinim pogovorom spominjal Vinko, "saj me je vedno znova prevzelo navdušenje, ko so iz različnih vrst profilnega železa med rezanjem, varjenjem, brušenjem in drugimi izdelovalnimi postopki pod našimi rokami nastajali raznovrstni izdelki, ki so potem pomagali rudarjem pri odkopavanju premoga pod zemljo."

Leta 1976 je Čulk postal izmenovodja ključavničarjev v eni od proizvodnih hal elektrostrojnih obratov pri jašku Preloge in pri tem delu ostal tudi po samoupravni preobrazbi našega kombinata v sestavljeno organizacijo in formiranju delovne organizacije Elektrostrojna oprema. V tem obdobju se je Vinko Čulk v temeljni organizaciji ESO Strojni obrati uveljavil tudi v inovacijski dejavnosti, obenem pa končal šolanje za pridobitev visoke kvalifikacije v ključavničarskem poklicu.

"Vendar ukvarjanje z inovacijami sem kmalu opustil," je povedal. "Deloma zato, ker sem leta 1981 prevzel opravljanje del in nalog vzdrževalca strojnih naprav v obratu 'preoblikovalnica in remont' temeljne organizacije ESO Strojni obrati, ki je po preselitvi večine drugih delovnih enot ESO v nadomestne objekte v Novih Prelogah ostal na stari lokaciji, pri jašku

Preloge. V glavnem pa sem ukvarjanje z inovacijami opustil zaradi tega, ker pri odpravljanju napak v delovanju in poškodbah strojev in naprav za izdelavo dnov boilerjev, različnih kovinskih diskov za avtomobilsko industrijo in popraviljanje jamskih verižnih transporterjev EB 620, EKF, TOT pa izdelavo verig za jamske transporterje vrste SKAT - kar vse spada v dejavnost tega našega obrata - ne vidim več veliko možnosti za inovacije."

Vinko Čulk je pravzaprav zelo srečen človek, saj je eden izmed tistih redkih delavcev, ki pri vsakem delu vidijo pretežno le sončne strani. Nekoliko manj vzrokov za zadovoljstvo - pravi ima le takrat, kadar se spomni, da nikakor ne more dobiti osebnega dohodka po tisti grupi AODN, kot ga je za enako delo dobival njegov predhodnik.

"Čeprav je zaposlena tudi žena," je Vinko v tej zvezi omenil še, "pri sedanjih vse manjši realni vrednosti osebnih dohodkov in treh otrocih, od katerih hodita dva še v osnovno šolo, niti pomisliti ne smemo na kakšno zapravljanje."

Njegovo razmišljanje o gmotnih razmerah delavske družine dandanes mu je zopet obudilo spomin na začetke njegove življenjske usmeritve ob delu in na vključitev med člane velenjske rudarske godbe, med katerimi vztraja že od takrat, ko se je zaposlil v RLV.

V vseh teh letih igranja pri velenjski rudarski godbi je zamejnjal že tudi več instrumentov. Skraja je igral na pozavno in bariton, večkrat vmes in pozneje - zlasti doma za osebno zadovoljstvo - na kontrabas, zadnja leta pa v rudarski godbi "napihuje" trombon.

"Ko sem bil še mlajši," je povedal, "sem veliko prostega časa pravzaprav namenil igranju rokometu. Potem pa me je nekdo Ivan Marin starejši, ki je zdaj že nekaj let upokojen, poklical k sebi in mi rekel: 'Veš kaj, Čulk, moral se boš odločiti, ali boš igral pri godbi ali pa rokomet! Oboje ne gre skupaj.' ... Odločil sem se za igranje v rudarski godbi, se vpisal v nižjo glasbeno šolo in opustil vse druge dejavnosti, ki niso bile povezane z glasbo in rudarsko godbo. Zdaj sem sredi tega sveta že dve desetletji in iz tega obdobja se spominim nešteti vaj in nastopov, najbolj pa mi bo ostalo v spominu gostovanje naše godbe lani v Holandiji, ker smo se na tekmovanju med njim zapisali med najboljše pihalne godbe na svetu."

To in tudi številna druga priznanja, ki jih je bila dobila rudarska godba Titovo Velenje, poleg tega pa bronasta, srebrna in zlata Gallusova značka, ki jo je prejel Vinko Čulk, so mu poplačala vse, čemur se je moral odrekat kot njen član - z izjemo ur odsotnosti od doma zaradi obveznosti v godbi, ko bi vsa Čulkova družina tako rada bila skupaj.

Bojan Ograjenšek

Stevo LOVRIĆ, predsednik kluba zdravljenih alkoholikov našega kombinata

Steva Lovrića, kvalificiranega rudarja, zaposlenega v temeljni organizaciji RLV Jama Škale, smo sicer že predstavili v zadnji, šesti lanski številki Rudarja, ki je izšla ob novem letu. Vendar takrat smo obljubili, da bomo v našem glasilu pisali še o njegovih drago plačanih spoznanjih o alkoholizmu, obljuba pa dela dolg. Torej jo izpolnimo tokrat, v prvi letošnji številki Rudarja! Zakaj že nekaj let je v navadi, da prvo številko Rudarja v letu izdamo na mednarodni dan žensk - osmi marec, in kdaj naj bi bilo bolj primerno opomniti tudi na alkoholizem kot na ta dan, saj ta socialna bolezen še vedno najhuje leže na ramena in srce žensk, posebno mater? Poleg tega pa z izpolnitvijo obljube, da bomo pisali še o Stevovih izkušnjah z alkoholizmom, ne kaže več odlašati tudi zato, ker so člani kluba

Stevo LOVRIĆ: "Žena je morala biti včasih tiho in otroci so se me izogibali..."

zdravljenih alkoholikov našega kombinata kmalu po tistem, ko smo se s Stevom doma v krogu njegove družine pogovarjali za naše glasilo, postavili Steva na svojem letnem delovnem zboru za novega predsednika tega društva našega kombinata.

Torej katera svoja spoznanja o alkoholizmu nam je zaupal Stevo Lovrič?

"V odvisnost od alkohola sem zabredel že takrat, ko sem bil še pek, še bolj pa potem, ko sem prišel v RLV, ker sem se znašel v skupini delavcev, ki so skoraj vsi veliko pili. Taka skupina mi je kot alkoholiku že ob prihodu vanjo tudi ustrezala, saj alkoholik običajno ne pije sam, ampak vedno išče družino, v kateri se pije. Zdaj se take družbe izogibam. Žena me je sicer že od vsega začetka nagovarjala, naj se izogibam pivskih družin in se grem zdraviti, a nisem ne enega ne drugega niti poskušal. Nazadnje je že rekla: 'Pa naredi, kakor ho češ!'

Sicer pa sem se dolgo tolažil z mnenjem: težko fizično delo me sili k pitju. A to ni res - družba, okolje je krivo. Glejte, kaj je v navadi v RLV že, ko kak rekord dosežemo!

Zdravil sem se potem v Vojniku, leta '80. Najbolj me je k zdravljenju napeljala sprememba, ki sem jo videl pri kolegu potem, ko se je zdravil. Pa že tudi tako ubog sem bil takrat zaradi alkoholizma, da mi je preostala le še odločitev, da se grem zdraviti, ali pa samomor. Zaradi alkoholizma se že pri delu s sodelavci nisem mogel dobro razumeti; kar naprej sem se za prazen nič nad kom znašal.

Ko sem prišel iz Vojnika nazaj, so me nekateri malo kritizirali, zakaj sem se šel zdraviti.

Doma nisem bil toliko agresiven, ko sem še pil, malo pa; žena je včasih morala biti tiho in otroci so se me izogibali, kadar sem prišel pijan domov.

Delno je vplivala name, da sem se šel zdraviti, tudi mama, ker me je vedno, kadar me je prišla obiskat, napeljevala, da se grem zdraviti, s tožbo, da sploh ne pride rada k meni na obisk, ker sem vedno pijan.

Odkar sem prišel iz bolnice v Vojniku sem vseskozi v klubu zdravljenih alkoholikov našega kombinata. Klub zdravljenih alkoholikov našega kombinata nam je res vsem, ki redno hodimo na sestanke svoje terapevtske skupine v njem, v veliko pomoč. V njem dobimo člani nasvete za življenje sploh - za vzgojo otrok, zdravstveno vzgojo in še za marsikaj drugega.

Kadim tudi ne več, že dolgo ne. Ne samo zato, ker sem trdno prepričan, da so kajenje, uživanje kave in pitje alkohola razvade, ki so ena z drugo tesno povezane, ampak tudi zato, da ne bi dajal slabega zgleda otrokom, ker zgledi vlečejo.

Res, odkar več ne pijem, se mi je življenje zelo spremenilo. Že trikrat sem po tistem, ko sem prišel iz Vojnika, bil z družino tudi na letovanju ob morju, prej nikoli. Tudi z zdravjem nimam več toliko težav. Le zaradi vnetja ušesa grem zdaj včasih na bolniški dopust, prej pa sem kar naprej tako pijan, da včasih že nisem mogel stati na nogah, vedno našel kak vzrok za bolniški dopust.

Tudi na delo v jami zdaj čisto drugače gledam. Bolj me, na primer, skrbi, kje se bi dalo kaj privarčevati, kaj lahko kdo naredi v jami, posebno mlad, zdrav človek. Pa to, da v zdravstvenem domu včasih vidim, kako nekateri drug drugega dre-

zajo in si med sabo prišepetavajo, kaj se bo kdo zlagal...

Ogromne izgube imamo še posebno zaradi alkoholizma; pred njimi oči zapirajo 'od zgoraj navzdol'. V Škalah ne več toliko, odkar je bil enkrat vodja Ivan Čuljak med nami, zdravljenimi alkoholiki; od takrat imamo veliko delavcev v postopku pred disciplinsko komisijo zaradi odsotnosti od dela, ki jim je vzrok alkoholizem.

Alkoholizem je res zelo razširjen. To se, recimo, vidi tudi po tem, koliko se zdaj v naši, sorazmerno še zelo mladi krajevni skupnosti - krajevni skupnosti Edvarda Kardelja - pečajo z odpiranjem bifejev; zdaj so menda že štirje, potrebna pa bi bila prej kakšna mlečna restavracija, da srednješolska mladina, ki nima organizirane prehrane med poukom v šoli, ne bi morala hoditi na malice v gostilne."

/rb/

Peter Rezman

O MAJ!

Zato tebi ta šopek rož, tebi to opojno
čašo pomladi. Ne govori Veročka, da mi
roko, vse si bosta izpovedali, vse, prav
vse!

(Srečko Kosovel)

Ostala si sama,
da opraviš
z otrokom.
Z najinim otrokom.

V dobrih rokah si,
jaz pa sem tu,
sam s tabo
v tebi
z najino skrbjo.

Da bi ti mogel zdaj
pogledati v oči,
bi sladka kri
prehajala iz mene
vate

kot tisočkrat oplojen sad,
ljubezni zven,
napetih strun telesa slast -

vse to,

ko mogel bi
objeti tvojo potno dlan.

In ko bi mogel
zdaj preiti vate,
biti ti!

A bolje je tako.
Jaz tu,
ti tam,
ti z najino bolečino.
Bolje je tako,
kako da bi sama ti
vzdržala moje muke.

Za hip
sem videl tvoj obraz,
ki bled je
zrl vame.
Iz teme je
razbijal dvom
milijonov lic...

Sva vendarle
odrešena teh muk,

zdaj le še stisk,
poljub v rokah
in droben,
droben
cvet.

O Maj!

ODŠLI SO V POKOJ

Anton DROLIC, upokojen 5. aprila lani

Rojen 27. maja 1937 v Pongracu pri Žalcu. Poročen s Štefko, rojeno Pinter.

Od 25. maja 1981 je neprekinjeno delal v delovni organizaciji Sipak. Zaposlil se je kot rudarski invalid (v RLV je delal od leta 1960 do 1972) v TOZD Plastični izdelki, kjer je delal do upokojitve.

Marija MAKOVŠEK, upokojena 15. junija lani

Rojena 14. marca 1926 na Paškem Kozjaku. Mati enega otroka: leta 1962 rojenega Bogdana.

Od 2. aprila 1979 je neprekinjeno delala pri združenih organizacijah v naš kombinat. Zaposlila se je v delovni organizaciji

ESO. Leta 1980 se je premestila v delovno organizacijo Tiskarna in delala v njej vse do upokojitve.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Stanislav MRAVLJAK, upokojen 24. junija lani

Rojen 27. septembra 1929 v Ravnah pri Šoštanju. Poročen z Antonijo, rojeno Mrak.

Od 13. novembra 1951 je neprekinjeno delal pri združenih organizacijah v naš kombinat, s krajšo prekinitvijo pa že od leta 1948. Zaposlil se je kot kvalificirani mi-

zar v gradbenem obratu rudnika. Leta 1956 je bil premeščen v rudniški zunanji obrat, leta 1957 nazaj v gradbeni obrat in leta 1962 v EFE, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji, medalje zaslug za narod in medalje za hrabrost.

Vseskozi je bil dejaven v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Bil je tudi udeleženec pohoda XIV. divizije.

Maks PEPELNIK, upokojen 18. avgusta lani
Rodil se je 9. septembra 1927 v Spodnjem Razboru pri Slovenjem Gradcu. Poročen s Faniko, rojeno Drev.

Od 21. septembra 1961 je neprekinjeno delal pri združenih organizacijah v naš kombinat. Zaposlil se je kot visoko kvalificirani tesar v skladišču RLV. Leta 1963 je bil

premeščen v rudniški gradbeni obrat, leta 1964 v komercialno službo RLV in leta 1970 v EFE, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Franc ZAJC, upokojen 27. avgusta lani
Rojen 16. novembra 1934 v Šentjanžu pri Velenju. Poročen z Ivanko, rojeno Friškovec.

Od 7. julija 1959 je neprekinjeno delal pri združenih organizacijah v naš kombinat, s prekinitvijo pa že od leta 1953. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod.

Leta 1965 je bil premeščen v Jamo zahod, leta 1966 nazaj v Jamo vzhod, leta 1969 v Jamo zahod, leta 1970 v Jamo vzhod,

leta 1973 v Jamo zahod in leta 1974 v Plastiko in zaščitna sredstva, sedaj delovna organizacija Sipak, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1960 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1963 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Danijel MOHORKO, upokojen 27. novembra lani

Rojen 18. julija 1934 v Dežnem pri Ptuj. Poročen z Jožefo, rojeno Šavc.

Od 20. marca 1957 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen v Jamo zahod, sedaj skupaj z Jamo

vzhod Jama Preloge, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1961 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1963 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Milan VERBOTEN, upokojen 12. decembra lani

Rojen 18. maja 1932 v Spodnjem Doliču. Poročen s Slavko, rojeno Travnšek.

Od 18. decembra 1954 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificirani kopač v Jami vzhod. Leta 1973 je bil premeščen v Steber 8 in leta 1978 v Kopal

nico, kjer je delal do upokojitve.

Leta 1963 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in leta 1965 za kvalificiranega kopača.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji.

Anton TAJNIK, upokojen 28. decembra lani

Rodil se je 27. aprila 1930 v Ravnah pri Šoštanju.

Od 1. marca 1961 je neprekinjeno delal pri združenih organizacijah v naš kombinat. Zaposlil se je kot kvalificirani ključavničar v EFE, kjer je delal do upokojitve.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v delovni organizaciji in odlikovanja za vestno delo v delovni organizaciji EFE.

Borislav KONDIČ, upokojen 18. januarja letos

Rodil se je 3. septembra 1933 v Sanskem mostu. Poročen s Stojko, rojeno Daničič, Od 19. junija 1973 je neprekinjeno delal v delovni organizaciji ESO, prej pa od leta 1967 v RŠC Velenje.

V ESO se je zaposlil kot kvalificirani ključavničar in do upokojitve delal v Strojnih obratih.

(Po podatkih iz kadrovskih služb združenih organizacij v naš kombinat in oddelka socialne službe našega kombinata za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pripravila Vesna KORES.)

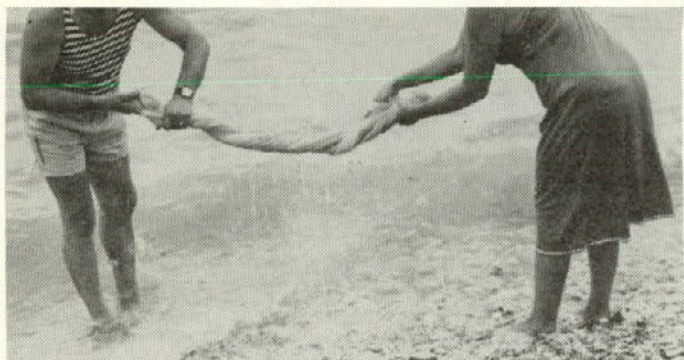
PREKLICUJEM VELJAVNOST

delovne izkaznice SOZD REK (Franc Leskošek-Luka) Titovo Velenje št. 052434, izdane pred 3. 3. 1984 - Alojz MARZEL (Prešernova 9 a, Titovo Velenje).

ENERGETIK 1/84

Februarja je izšla 1. letošnja številka Energetika, glasila delavcev TE Šoštanj. V njej so bili objavljeni tile prispevki in sporočila!

- Glasovali smo "za" - avtorica I.T. (V delovni organizaciji TE Šoštanj se je skoraj tri četrt vseh zaposlenih odločilo za ustanovitev organizacij združenega dela skupnega pomena v elektroenergetskem gospodarstvu in premogovništvu SR Slovenije.)
- Slovenski kulturni praznik - avtor Z.M. (S poezijo Franceta Prešerna je slovenska književnost postala enakovredna vsem razvitim književnostim.)
- Na prehodu leta - avtor Viktor Robnik (V letu 1983 je delovna organizacija TE Šoštanj dosegla rekordno proizvodnjo električne energije, zaradi manjše dosežene cene električne energije od načrtovane pa bi naj sklenila poslovanje z izgubo v znesku 200 milijonov dinarjev. V letu 1984 poslovanje v TE Šoštanj najbrž ne bo nič lažje, zastavljene delovne naloge pa bodo od njih terjale enako prizadevnost kot lani. Poleg delovnih nalog, ki jih bodo sprejeli v gospodarskem načrtu za leto 1984, jih čaka še izpopolnjevanje nagrajevanja delavcev po delu in delovnih rezultatih, premagovanje likvidnostnih težav in urejevanje odnosov tako v SOZD EGS kot v naši sestavljeni organizaciji.)
- Proizvodnja električne energije in dobava premoga v januarju 1984 (Proizvodnja električne energije v TE Šoštanj je v januarju preseгла načrtovano za 1,7 odstotka, proizvodnjo, doseženo v januarju 1983, pa celo za 16,3 odstotka. Dobava premogov je bila za 33,7 odstotka večja od predvidene v elektroenergetski bilanci. RLV je dobavil TE Šoštanj za 24,9 odstotka več premoga, kot je bilo načrtovano.)
- Delo samoupravnih organov (8. februarja je delavski svet TE Šoštanj imel izredno sejo in na njej razpravljaj o usklajevanju danih samoupravnih aktov naše sestavljene organizacije v obravnavo, sprejel poslovnik za obratovanje in vzdrževanje usedalnika za pepel, premogov prah ter za vodenje obratnega dnevnika, imenoval komisijo za izvedbo volitev v delavski svet in v odbor samoupravne delavske kontrole delovne organizacije, ki bodo 15. marca. Poleg tega je potrdil poročilo inventurne komisije in komisije za inovacije, imenoval poveljnika civilne zaščite, novo blagajničarko blagajne vzajemne pomoči in se dogovoril za enotno pomoč delavcem, ki so dlje časa na bolniškem dopustu, v obliki darila ter za enotno regresiranje zdraviliškega zdravljenja delavcev TE Šoštanj.)
- Čut odgovornosti (V januarju so v DO TE Šoštanj v okviru sodelovanja naše sestavljene organizacije z delavsko univerzo Titovo Velenje organizirali izobraževanje za vse predsednike samoupravnih organov, a udeležba na predavanjih je bila - kot je razvidno tudi iz prispevka na straneh 2-3 Informatorja št. 7/84 - porazna.)
- Novi sekretarji osnovnih organizacij zveze komunistov v temeljnih organizacijah TE Šoštanj (V TOZD TEŠ I je Mijo Ivančič, v TOZD TEŠ II Božidar Repnik, v TOZD Vzdrževanje Dobrirove Bizimoski in TOZD Inženiring Alojz Kokovnik.)
- Poročilo o aktivnosti sindikata v TOZD TE Šoštanj Vzdrževanje v letu 1983 - avtor Vojko Režen (V sindikalni organizaciji te TOZD so uspešno sklenili kadrovske postopke za izvolitev novega vodstva DO TE Šoštanj, organizirali letni oddih za delavce, več rekreativnih izletov, nakup ozimnice in smučarske opreme. Na kup težav in nerazumevanja pa so naleteli pri uresničevanju nagrajevanja delavcev po delu in delovnih rezultatih. Za naprej si želijo več sodelovanja tudi z vodstvenimi delavci v TOZD.)
- Poročilo o delu izvršilnega odbora OZS v TOZD TEŠ II v mi-nulem dveletnem obdobju - avtor Alojz Čampa (Delo sindikalne organizacije te TOZD je bilo pestro, uresničili so veliko nalog. V njej pa niso zadovoljni z delom, ki so ga opravili pri krepitvi družbeno-ekonomskega položaja delavcev.)
- Stališče organov družbenopolitičnih organizacij v TE Šoštanj (Načelno so obravnavali vsebino danih samoupravnih splošnih aktov naše sestavljene organizacije v razpravo in sprejeli glede njih stališče, da ti akti še niso usklajeni, torej še niso primerni za sprejem.)
- Novosti na področju racionalizacij in obravnavanj inovacijske dejavnosti - avtor J. Počivalnik (V tem prispevku je med drugim govor o izplačilu dveh nagrad za racionalizacijo Savi Durutoviću v skupnem znesku okrog 40 milijonov starih dinarjev.)
- Pred nami so remont (V tem prispevku je rečeno, da bi naj remont bloka 3 potekal od 16. marca do konca aprila, remont bloka 1 od 30. marca do 12. maja, remont bloka 2 od 14. aprila do 14. maja in remont bloka 5 od 11. maja do 30. junija.)
- Inventura 1983 - avtor Jože Sovič (Pri primerjavi stanja, ugotovljenega s popisom, in knjižnega stanja ni bilo ugotovljenih večjih razlik.)
- Izrečeni ukrepi disciplinske komisije (Gre za izrečene vzgojne ukrepe 3 delavcem.)
- Enainpetdeset prosilcev za stanovanja (V TE Šoštanj imajo za družinsko stanovanje 14 prosilcev, za garsonjero 15 in 22 za zamenjavo stanovanja, v drugih OZD našega kombinata pa skupno 463 prosilcev za stanovanje in od teh 131 za zamenjavo stanovanja.)
- Domače znanje in izdelki za varčevanje z elektriko - povztek iz Dela (V delovni organizaciji Iskra-Kibernetika so se začeli ukvarjati z izdelovanjem naprav za varčevanje z elektriko.)
- Informacija iz splošnega združenja energetike Slovenije (Slovenske termoelektrarne so v letu 1983 proizvedle 6 770,5 GWh električne energije, nuklearna elektrarna v Krškem pa 1 850,9 GWh.)
- Nesreče pri delu (V zadnjih treh mesecih leta 1983 je bilo v TE Šoštanj 10 nesreč pri delu.)
- Zlata pravila za varno delo (Pri delu z električnim tokom bodi previden!)
- Alkohol je vzrok mnogih nesreč - (Ne pij alkoholnih pijač!)
- Izobraževanje v letu 1983 - avtor J.K. (Na proizvodnem delu je bilo 65 učencev iz usmerjenega izobraževanja, ki so opravili 5 560 delovnih ur. K praktičnemu pouku v delavnicah TOZD Vzdrževanje je v šolskem letu 1982/83 prihajalo 9 štipendistov TE Šoštanj, v sedanjem šolskem letu pa prihajajo trije. Pripravnništvo je v letu 1983 opravilo 8 pripravnikov. Za dela in naloge pri vodenju energetskega naprav so usposobili 52 delavcev. TE Šoštanj pa je v letu 1983 obiskalo 63 skupin z 2 740 obiskovalci.)
- Iz skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva so nam poslali (Lansko plaketo in zlatnik s podobo Nikole Tesle, ki ju podeljuje Skupnost jugoslovanskega elektrogospodarstva, ter zlato plaketo Nikole Tesle, ki jo podeljuje Zveza društev za širjenje znanstvenih spoznanj Jugoslavije, je dobil ameriški znanstvenik prof. dr. Herbert Woodson.)
- Iz pravne prakse (V članku so opisane bistvene novosti, ki jih uvaja novi statut skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji.)
- Energetik v letu 1983 (Izšlo je 12 številčk Energetika in 17 številk biltena TE Šoštanj Obvestila. Cena izvoda Energetika je lani januarja bila 67,20 din, decembra pa 121,39 din - pri obsegu do 16 tiskanih strani A4 in nakladi 600-700 izvodov.)
- Zahvala delavcev ljubljanske toplarne, ki so v TE Šoštanj izpopolnjevali svoje znanje.

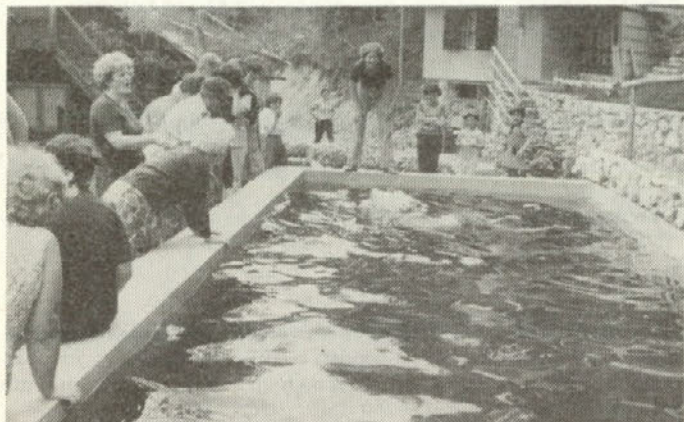
1 2 4

5 3

7 6

- Upokojila sta se - avtorica I.T. (V zadnjih dveh mesecih leta 1983 sta se upokojila dolgoletna delavca šoštanjskih termoelektrarn Stane Lešnik in Maks Medved.)
- Prišli-odšli (Letos 31. januarja je bilo v TE Šoštanj zaposlenih 722 delavcev.)
- Srečanje upokojencev - avtorica I.T. (Lani decembra so se v jedilnici TE Šoštanj zbrali upokojenci TE Šoštanj.)
- Kako bomo letovali v letu 1984 prek počitniške skupnosti EGS?
- Lepo vedenje od A do Ž (Če se kolcanje ne neha - na primer tistemu, ki sedi za mizo - je treba vstati in oditi. Pri kolcanju priporočajo ležanje na ravni podlagi in globoko dihanje.)
- Šport in rekreacija (Končal se je jesenski del tekmovanja v odbojgarski rekreacijski ligi za moške in ženske.)
- Dan po maškardi (Nekaj zgodb na to temo!)
- Šaljiva pustna križanka

Po sklepu uredniškega odbora "Rudarja-Informatorja" bomo odslej vsebino vsake izdane številke "Energetika" povzeli v "Rudarju" ali "Informatorju".

Uredništvo "Rudarja-Informatorja"

Poslani domiselni opisi objavljenih slik na strani 23 v Rudarju št. 6/83

Slika "1"

- Mi ožemamo brisače, nas pa ožema ZIS.
Anica Bevc, mlajša, Podgorje 20, Titovo Velenje
- Na koncu leta ste pa le pokazali, kako ste nas oželi.
Ana Dvoršak, Splitska 35, Titovo Velenje
- Celo noč sta skupaj spala
in se igrala,
zjutraj pa sta zgodaj vstala
in v morju rjuho oprala,
da njuna družba ne bi znala,
kaj ta uboga rjuha je prestala!
Dora Rozenštajn, Stritarjeva 3, Titovo Velenje
- Le stiskajta, stiskajta, saj tudi vidva prideta na vrsto!
Roman Golčer, Kidričeva 5, Titovo Velenje
- Zopet je na vrsti neposredni proizvajalec.
Robert Jelen, Ponikva pri Žalcu 24 a, Žalec

Slika "2"

- Kolektivno razmišljanje o naši usodi v letu 1984.
Robert Jelen
- Na sončku je prijetno sedet'
in ribice srčkane štet'.
Zavidam ti, štajger presnet',
da k'r pet bi jih hotel imet'.
Ivan Jelen, Ponikva pri Žalcu 24 a, Žalec

- Dragica, ob vsesplošni draginji morda zadnjič uživaš s starši ob morju.

Anica Bevc

- Če pologa bi ne bilo
iz Fijesa v Trst na
"Ponte roso" bi se šlo.
Tam kupovali bi kavbojke, bluže,
majice, ur'ce, kavo, srajce.
Kako lepo bi nam bilo!
A žal ZIS zmešal nam je štrene,
da sedaj sedimo tukaj kakor pustne šeme.

Vili Končan, starejši, Efenkova 39, Titovo Velenje

- Oho, tu se pa praži sočno belo meso!

Jožefa Skornšek, Prešernov trg 10, Šoštanj

Slika "3"

- En kozarček vinca za izpolnitev plana,
drugega za petmilijonto tono, tretjega za srečo,
za zdravje in nove zmage v letu 1984.

Rudi Kortnik, Tomšičeva 39, Titovo Velenje

- Presneti fotoreporter, zdaj jih bomo pa doma poslušali!

Anica Bevc

- Plan smo izpolnili,
kup obljub dobili,
a kaj bi z njimi -
raje ob eni okrogli
enega, dva na zdravje smo spili.

Štefan Obal, Jenkova 1, Titovo Velenje

- Ta je pa pravi za zračenje - če mu meh ne pušča!

Robert Jelen

- Pa še kdo naj reče, da smo rudarji žalostna družčina! Poslušaj se harmonika, vsa družba je navdušena, enkrat pride tudi petnajstega - živel energetika!

Ivan Jelen

Slika "4"

- Stisnila sta si žuljavi roki v črni jami globoki...

Jožefa Skornšek

- A sva se nasopihala, prevezila, nagarala, preznojila med letom, splačalo se je pa le! Zato srečno novo!

Franc Novinšek, Cirkovce 13 a, Titovo Velenje

- Ali ga bo 40 ton na enega?

Robert Jelen

- Predčasno so plan izpolnili,
se uspeha tako razveselili,
da kar v jami so v roke si segli
in srečno novo leto voščili.
Zunaj pa s sireno in streli
so daleč naokrog oznanili,
da bitko so s časom dobili!

Dora Rozenštajn

- Kolega, pa srečno in uživaj penziona! "Figo bom kaj užival!
Saj veš, da z malo denarcev je tudi malo muzike - pa še stabilizacija na devalvaciji je tu.

Vili Končan

Slika "5"

- Glej, glej! Prvi rezultati so že tu! Odkar so začele delati komisije za ugotavljanje izvirov premoženja, capini kar sami nosijo prigrabljeni denar na davkarijo.

Rudi Kortnik

- Če bi ta papir zamenjal za kovance, bi dobil trikrat večjo vrednost.

Rudi Kortnik

- O, to pa je denar - vsega sveta vladar!

Jožefa Skornšek

- Tudi za mnogo denarja je dandanes malo dobrot. Zato, kdor ga krade, je neumni falot.

Ivan Jelen

- Kako, da je prav ta podobica najmanjša, ko vendar ljudje ob pogledu na denar ponorijo od apetitov?

Marjan Vodišek, Splitska 7, Titovo Velenje

Slika "6"

- Srečneži, celó svinjino bodo lahko jedli!

Anica Bevc

- Nijedan mrtvac ne prdi, pa neče ni taj!

Marjan Vodišek

- Koline, slovenski domači praznik in veselje. Na njem vidiš in okusiš normalnega prašiča ali svinjo. Pri mesarjih pa ponujajo takšne kose teh domačih živali, kot da bi bile vse pohabljene - s pol glave, stolčenim repom, eno nogo, brez krač, brez slanine.

Rudi Kortnik

- Pohitimo, fanta, pohitimo; da bomo z delom končali še pred redukcijo!

Roman Golčer

- Pravijo, da je pomanjkanje svinjine. Ta gotovo ne bo ušel!

Robert Jelen

Slika "7"

- Kaj le iščete, saj je vse splavalo na direkcijsko.

Ana Dvoršak

- So ljudje, katerim se je že zdavnaj začela LEPŠA PRIHOD-NOST, naša pa gre vse bolj pod vodo.

Marjan Vodišek

- Splošno zijanje - po njem pa kolektivno žrtje in pitje.

Robert Jelen

- Le pogumno, fant, kar okopaj se, saj je sosedov bazen!

Anica Bevc

- - -

Za vsak prvonaveden prispevek k posamezni sliki bodo avtorji dobili knjižno nagrado v vrednosti okrog 345 dinarjev, za vsak drug naveden prispevek pa denarno nagrado po pravilniku o glasilu Rudar-Informator (96,60 din). /Uredniški odbor/

ŠPORT IN REKREACIJA

KOLIKO JE VREDNA
PRIGOLJUFANA MEDALJA?

Ne nameravam pisati o smotrnosti športne rekreacije, prav tako ne o njenih pozitivnih vplivih na psihofizične sposobnosti vsakogar. Spadam namreč med ljudi, ki so že od mladih let zavestno "zastrupljeni" s športom. Zato sem tudi vedno in povsod zagovornica in aktivna udeleženka zdrave rekreacije.

V okviru rednih rekreacijskih dejavnosti imamo na različnih

Dve udeleženci našega letošnjega tekmovanja v veleslalomu iz ESO, ki sta si kolajni brez dvoma pošteno pritekmovali.

ravnih organizirana tudi tekmovanja, kot so tekmovanja med temeljnimi organizacijami, med delovnimi organizacijami, na ravni sestavljenih organizacij, občinska tekmovanja in še druga športna srečanja. Osnovni namen teh srečanj naj bi po mojem mišljenju bil medsebojno spoznavanje udeležencev, navezovanje prijateljstvam ednjimi, boljših medsebojnih odnosov, tekmovalni namen pa drugotni. Toda nekateri udeleženci srečanj tekmovalni namen jemljejo preveč resno. Zato tudi marsikdo s strahom in tremo stopi na športno igrišče ali na startno mesto. Razumljivo je, da zaradi psihičnega pritiska tak tekmovalca od srečanja nima nič ali zelo malo.

So pa tudi takšni, ki za vsako ceno hočejo zmagati, bodisi kot posamezniki ali kot ekipa. Zlasti pri kolektivnih športih smo že kar navajeni, da si v primerih, ko kateri član kakšne tekmovalne ekipe ne more tekmovali, "sposodimo" tekmovalca

pri drugi OZD. To sposojanje po mojem mnenju ni pošteno, dopustno pa, žal, je, ker smo se takšnega sposojanja vsi že navadili in se nam zato zdi normalno.

Ni naš "izum", izum našega kombinata, da so pri tekmovanju tekmovalci in tekmovalke razvrščeni v starostne skupine. Takšna kategorizacija prav gotovo prispeva k množičnosti pri športu in rekreaciji, saj omogoča, da so "zmagovalci" tudi med tistimi tekmovalci, ki po rezultatih zaostajajo za mlajšimi. Vendar dogodki, ki sem jih v zadnjih letih doživela v svoji starostni tekmovalni skupini, kažejo, da se v naš sindikalni šport počasi in previdno vpeljujejo tudi nezdrave navade. Zelo enostavno je, denimo, mlademu dekletu, če tekmuje v starejši starostni skupini, doseči dovolj dober rezultat, da izpodrine več let starejšo tekmovalko v konkurenci za medaljo in obenem ekipi, v katero po letih ne spada, pripomore k bolj-ši uvrstitvi.

Toda vprašajmo se, koliko je vredna tako pridobljena medalja? Mislím, da nič ali vsaj zelo malo, saj se takšno, na papirju postarano dekle po končanem tekmovanju - kljub še tako vztrajnemu pozivanju starterja - ne upa pojaviti ne na zbornem mestu in tudi ne pozneje, ko bi naj v vrsti starejših tekmovalk prevzela z goljufijo pridobljeno medaljo.

Kdo je za takšne nepravilnosti bolj kriv? Ali tekmovalca (tekmovalka), ki je po sili razmer bil-a postaran-a, ali sestavlja lec ekipe, ki je z mlajšim tekmovalcem (tekmovalko) vrzel ekipe "pravočasno" zapolnil? Gotovo oboje, vendar za storjeno nepravilnost nobeden ne odgovarja. Ostaja le razočaranje vseh, ki so bili ogoljufani, nekateri tudi za medaljo.

Zaradi takih okoliščin ni nič presenetljivo, da so na letošnjem tekmovanju delavcev in delavk našega kombinata v veleslalomu ostale medalje za najstarejšo skupino tekmovalk nerazdeljene...

Milica Kovač

Nagrajeni reševalci
objavljene križanke
v Rudarju št. 6/83

- Uroš Apatič, Tovarniška 2, Šoštanj (1. nagrada - knjiga v vrednosti okrog 575 dinarjev)
- Zdenka Švaljek, Kardeljev trg 3, Titovo Velenje (2. nagrada - knjiga v vrednosti okrog 345 dinarjev)
- Irena Kurnik, Skorno 59, Šoštanj (3. nagrada - knjiga v vrednosti okrog 230 dinarjev)

REŠITEV KRIŽANKE - VODORAVNO: palatin; Amerika; Rakičan; Sarajevo; ZG; oder; kes; KG; Ilok; Anna; C.N.; robi; maler; Aida; Ikaros; Svarun; car; Kanada; knjiga; Amor; LJ; ud; A.O.; J.B.; Osimo; OM; A.Y.; RKS; R; les; I.A.; PA; Ister; F; Po; M.T.; MS; veselo; Popit; srečno; Ibar; NLP; KIL; ais; cent; O.E.; omelo; D.H.; aeronavtika; E.G.; A; bahač; zoolog; CI.

Nagrajenim reševalcem čestitamo, drugim pa želimo več sreče pri reševanju in žrebanju pravih rešitev nagradne križanke, ki bo izšla v prihodnji številki Rudarja, prvomajski.

Uredniški odbor

• V PETEK, 23. MARCA,

ob 19.30 v domu kulture v Titovem Velenju
predstava Amaterskega gledališča Trbovlje - Jože A. Čibej:
KAJ NAM PA MOREJO, komedija - prirejena zgodba o prihranjenem funtu. Vstopnina 100 din.

Tudi letos je bila izbrana skupina naših rudarjev na obisku pri krajanih Jagnjenice

DOŽIVELI SO VRSTO ZANIMIVIH SREČANJ

Predzadnjo soboto letošnjega januarja se je zgodaj zjutraj iz našega rudarskega mesta odpeljalo proti Radečam in Jagnjenici osem naših rudarjev. Namen njihove poti je bil celodnevni obisk teh krajev, na katerega jih je tako kot skupino njihovih izbranih sodelavcev že lani in predlani povabila Karolina Gračner, lastnica gostišča Stari dvor v Jagnjenici.

Skupino obiskovalcev iz našega rudnika so tokrat sestavljali Ciril Gorenjc (TOZD Izobraževanje), Stanko Medved (delovna skupnost Zračenje), Franc Pravdič (TOZD Jamski transport), Stanislav Prevalnik (TOZD Priprave), Ciril Stropnik (TOZD Jamska mehanizacija), Alojz Udovč (TOZD Jama Škale), Franc Vidmar (TOZD Jama Pesje) in Anton Založnik (TOZD Jama Preloge). Z njimi so potovali še vodja temeljne organizacije Jama Preloge diplomirani inženir rudarstva Jože Rovšnik, predsednik delavskega sveta naše sestavljene organizacije Feliks Zamuda, predstavnik rudniške razglasne postaje Anton Ribarič in Janko Drev in jaz, pisec teh vrstic.

Okrog osmih zjutraj smo se pripeljali v Jagnjenico, kjer nas je pred gostilno Stari dvor sprejela Karolina Gračner. Najprej nas je pogostila z izdatnim zajtrkom, potem pa nam je razložila program našega obiska, kakor si ga je zamislila skupaj s svojimi sokrajanji.

V skladu s soglasno sprejetim programom obiska smo se sredi dopoldneva odpeljali na bližnjo Plevančevo kokošjo farmo, na kateri smo si ogledali modernizirano valilnico, spotoma pa smo obiskali tudi kovača Dornika, ki je tako kot obiskovalcem iz RLV lani in predlani tudi nam razkazal svojo štiristo let staro kovačijo z majhno hidroelektrarno, ki jo poganja voda izza jezusa na rečici Sopotu.

Dopoldansko potepanje smo končali z obiskom papirnice v Radečah, kjer smo si z zanimanjem ogledali proizvodnjo najkvalitetnejših vrst papirja v naši državi.

Kmalu po popoldnevu smo se vrnili k naši gostiteljici na kosilo, po njem pa smo se odpravili v Rimske Toplice, kjer smo si ogledali sodobno farmo za vzrejo kuncev.

Obisk pri rejcih teh malih čistopasemskih živali v Rimskih Toplicah se je zavlekel kar tja v pozne popoldanske ure, ko smo se morali vrniti v Jagnjenico.

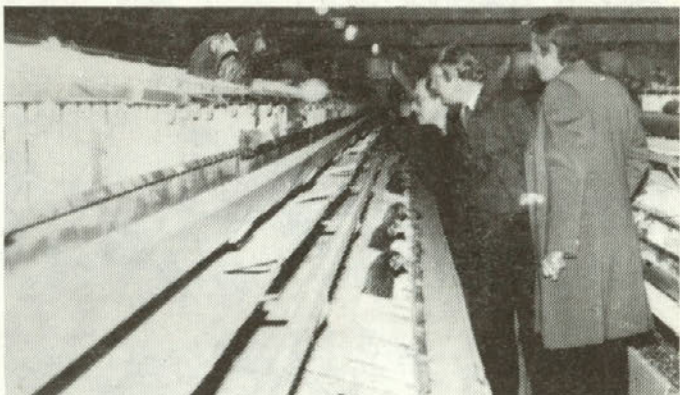
Karolina Gračnerjeva, ki se je že pri zajtrku in kosilu izkazala z dobro hrano in izbranimi pijačami, poleg tega pa tudi z zanimivim predlogom načrta za naše spoznavanje gospodarskih in drugih zanimivosti v Jagnjenici in sosednjih krajih, je med našo odsotnostjo pripravila lovsko večerjo.

Zadnje ure našega obiska v Jagnjenici smo torej preživeli kot lovci za mizo, za katero pa je Gračnerjeva poleg nekaj krajanov Jagnjenice povabila tudi stare prijatelje naših rudarjev iz krajevne skupnosti Svibno, ki je tokrat zaradi njene lege na precejšnji nadmorski višini in celodnevnega sneženja nismo mogli obiskati. Tudi zvečer, ko smo se odpravljali nazaj v Titovo Velenje, je močno snežilo. Vendar dobrega razpoloženja, v katerem smo se poslovili od naših gostiteljev, ne bi moglo pokvariti niti kaj hujšega od slabega vremena.

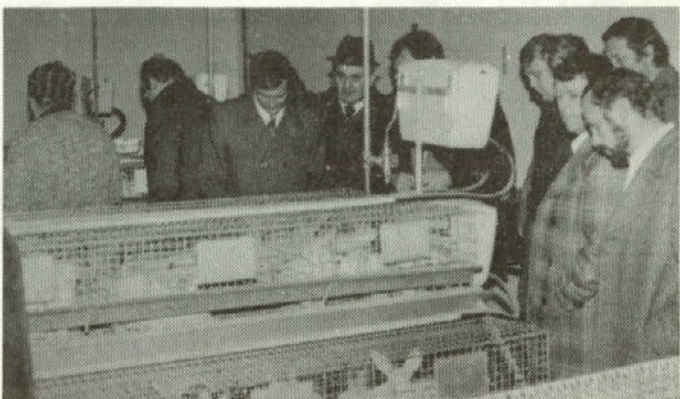
Bojan Ograjenšek

V gostišču Stari dvor v Jagnjenici so predstavnike naših rudarjev pritegnili zelo lepo in natančno izdelani modelčki starih vozov, izdelki Gračnerjevega ata v prostem času, na kokošji farmi pri Plevančevih (spodaj!) pa "stanovanjska" stiska kolkelj.

Tudi papirnica v Radečah se je zdela predstavnikom naših rudarjev zanimiva, prav tako pa kunčja farma v Rimskih Toplicah (spodaj!), saj so si nekateri hoteli ogledati kar vsakega kunca v njej, čeprav imajo vseh okrog 3 500.

Na Graški gori, gori jurišev, so udeleženci letošnjega pohoda po poteh XIV. udarne divizije proslavili 40-letnico njenih legendarnih bojev

SREČANJE BORCEV IN MLADIH POHODNIKOV JE BIL NJIHOV SKUPNI PRAZNIK

V soboto, 11. februarja, proti opoldnevu so oživela zasnežena pobočja Graške gore in grape pod njo, zakaj proti spomeniku "Nošenje ranjencev" na njej so se skozi globok sneg in močan veter prebijale dolge kolone mladih in nekoliko manj mladih ljudi od blizu in daleč na tradicionalno srečanje borcev in mladine na tej gori jurišev slavne XIV. divizije partizanske vojske. Po cesti iz Cirkovc je prihajalo na prizorišče srečanja 70 učencev iz osnovnih šol v Šoštanju in Šmartnem ob Paki. Skupaj s svojimi mentorji so prehodili pot iz Šoštanja čez Gaberke in Cirkovce. Kmalu za njimi so na severnem delu te planote zavihrale zastave na čelu 100-članske stalne pohodne enote iz Slovenjega Gradca, ki nosi ime narodnega heroja Miloša Zidanška. Na južnem delu Graške gore pa se je oglasila harmonika 250 pohodnikov iz Titovega Velenja, med katerimi so bili poleg članov stalne pohodne enote občinske konference ZSMS-Titove Velenje mladinci iz pobratenih občin z našo občino, učenci iz šol v Titovem Velenju in že nekaj let stalni udeleženci pohoda po poteh XIV. divizije iz Makedonije - mladinci iz Štipa.

Okrog spomenika na Graški gori se je že zbral tudi velik krog borcev XIV. divizije in drugih udeležencev NOB, predstavniki družbenopolitičnih organizacij slovenjegraške, žalske in velenjske občine ter krajanov Graške gore.

Vseh skupaj se je tega sončnega, a zaradi močnega vetra hladnega sobotnega dneva ob spomeniku na Graški gori zbralo prek 500 ljudi, namen vseh pa je bil: obuditi spomine na hude boje, ki so jih pred štiridesetimi leti na tem koščku slovenske zemlje bili borci XIV. divizije, in skloniti glave v spomin na tiste udeležence teh bojev, ki so med njimi zgubili svoje življenje.

Na začetku svečanosti so komandanti pohodnih enot raportirali predsedniku predsedstva republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije Andreju Brvarju, on pa je nato z izbranimi besedami spregovoril o pomenu takšnih srečanj.

Andrej Brvar je med drugim poudaril, da je pravilno razumevanje revolucionarnih sprememb v preteklosti pot k premagovanju naših sedanjih gospodarskih in drugih težav, pri katerem pa da je mladina, marsikdaj ne samo po svoji krivdi, potisnjena na stranski tir.

"Pri nas mladih ne manjka zanimanja za sodelovanje pri stabilizaciji gospodarskih in družbenih tokov in sploh za nadaljnjo krepitev socialističnega samoupravljanja," je dejal Brvar, "saj zmage v teh bojih za nas pomenijo edino realno perspektivo. Vendar nemir dela mladih, ki se glede na svoj položaj ne čutijo odgovorne za sedanje razmere v naši družbi, se še pogloblja; pogloblja zato, ker se organizirana družbena akcija za rešitev sedanjih problemov v naši družbi ne naslanja dovolj na mlade, ker premalo upošteva njihove ustvarjalne zmožnosti. Tudi mladi hočemo v bitko! Hočemo biti generacija sedanjosti in ne le bodočnosti, saj moči in volje nam ne manjka."

Spomine na hude boje borcev XIV. divizije na Graški gori je obudil Bernard Skarlovnik, član predsedstva občinske organizacije Zveze borcev NOV Velenje.

(Mimogrede ob tem povejmo, da celotna prireditev ni bila ozvočena in da smo zato misli tega govornika in že prej Brvarja lahko slišali zgolj tisti udeleženci proslave, ki smo stali čisto blizu njiju.)

Po govoru Skarlovnika so se pohodniki skupaj z drugimi udele-

Osnovnošolci iz Šoštanja in Šmartnega ob Paki ob prihodu na Graško goro sploh niso bili utrujeni.

Enako čili pa so bili tudi člani pohodne enote "Miloš Zidanšek" iz Slovenjega Gradca in pohodniki iz Titovega Velenja. To se je videlo tudi po tem,...

da so vsi po proslavi pri spomeniku "Prenašanje ranjencev" in kosilu na Metuljevi kmetiji (spodaj!) brez počitka nadaljevali pot proti Velunjskemu grabnu.

Srečanje borcev in mladine na Graški gori

Nadaljevanje s prejšnje strani!

Ženci svečanosti odpravili na bližnjo Metuljevo kmetijo, kjer so jim vojaki iz postojnske vojašnice, ki nosi ime XIV. divizije, postregli z okusnim pasuljem, krajani Graške gore pa z vročim čajem.

Med to pogostitvijo smo tri pohodnike iz Titovega Velenja, ki so zaposleni v naši sestavljeni organizaciji, zaprosili, naj nam na kratko opišejo svoje vtise o pohodu, in povedali so nam tole...

Franjo BOŽIČ,
kvalificirani kopač,
zaposlen v TOZD RLV
Jama Preloge:

"Tako kot lani sem se tudi letos zelo rad odzval povabilu na pohod po poteh XIV. divizije. Sicer pa je bila letos pohodna pot precej manj naporna, poleg tega pa pohod en dan krajši kot lani. So pa zato letos organizatorji te tradicionalne prireditve poskrbeli za popestritev njenega programa, saj so v odmorih med pohodom organizirali politična predavanja, različna tekmovalna in družabna srečanja - skratka, sestavili so pisan spored prireditev, ki so pohod naredile zanimivejši za vse udeležence. Meni bo letošnji pohod vsekakor ostal v spominu; predvsem zaradi gostoljubnosti domačinov v krajih, skozi katere smo šli, saj so nas povsod sprejeli, kot bi bili njihovi otroci."

Novalija MUMINOVIČ,
predsednik mladinskega
aktiva v samskih
domovih našega kombinata:

"Letošnji pohod po poteh XIV. divizije mi bo ostal v lepem spominu predvsem zaradi prijateljstva, ki se je stkalo med njim med dijaki in delavci, ki smo se ga udeležili. Ta okoliščina ni nepomembna, če se spomnim na to, da pri nas v vsakdanjem življenju v odnosih med dijaki in delavci prevladuje rezerviranost, ki škodi tako enim kakor drugim. Zasluge za to zблиžanje med dijaki in delavci pa brez dvoma imajo organizatorji letošnjega pohoda, saj so zanj pripravili program, ki je omogočil prijateljsko zблиžanje vseh pohodnikov."

Branko HABE,
kvalificirani ključavničar,
zaposlen v TOZD ESO
Strojni obrati:

"Organizacija letošnjega pohoda po poteh XIV. divizije je bila v rokah ljudi, ki vedo, kaj zanima mladino. Sploh mislim, da ne bo nikogar, ki se ne bi z veseljem spominjal prehojene poti in prireditev med letošnjim pohodom; kljub temu, da je bila hoja po visokem snegu in hudem vetru vse prej kot 'nedeljski sprehod'. Tudi današnji program je zelo zanimiv, saj je za popoldne v njem predvideno, da gremo v Ravne pri Šoštanju, kjer bomo imeli kviz iz poznavanja zgodovine NOB, po njem pa bomo zaplesali. Le kdo bi ob vsem tem mislil na utrujenost?"

Pripravil Bojan Ograjenšek

V SPOMIN

Miranu
Vogrincu

✱ 1963 + 1984

V sredo, 22. februarja, smo se na pokopališču v Podkraju poslovili od komaj enaindvajsetletnega Mirana Vogrincu, ki je dva dni prej umrl v našem rudniku za posledicami nesreče pri delu.

Preminuli član kolektiva našega rudnika Miran se je rodil 19. januarja 1963 v Slovenjem Gradcu. Otroška leta je preživel v Šoštanju, kjer je končal tudi osnovno šolo.

Mladostna neugnanost, s katero se je po osnovni šoli lotil iskanja poti za samostojno življenje, ga je sicer včasih pripeljala v nasprotja z njegovim okoljem, iz katerih pa je vsakokrat prišel bogatejši za nova spoznanja.

Poldrugi mesec, kolikor je delal med našimi rudarji, je resda kratek čas za uveljavitev človeka v novem okolju. Vendar za Mirana to ne velja, saj je že v prvih dneh po prihodu v podzemlje našega rudnika sodelavcem rudarjem dokazal, da so z njim dobili ne le pridnega in zanesljivega delavca, ampak tudi resnega in iskrenega tovariša. Zato jih je vse njegova nesreča še toliko bolj prizadela. Zato jih je zanj usodna igra nepredvidljivih okoliščin še toliko bolj razžalostila... Zato je bilo tudi poslednje slovo naših rudarjev od njega zanje še toliko bolj boleče!

Miran, vsi v REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje, ki smo te poznali, nikoli ne bomo pozabili nate!

Srečno!